

**10. MALIGNNE BOLESTI
I
PROGRAMI RANOG
OTKRIVANJA RAKA**

10.1. NOVOTVORINE EVIDENTIRANE U RADU ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Budući da se način prikupljanja i obrade podataka od 2020. g. razlikuje od dosadašnjeg načina prikupljanja i obrade podataka iz PZZ-a, ovi podaci nisu u potpunosti usporedivi s onima objavljivanim ranijih godina.

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti IŽ (ugovorne ordinacije obiteljske medicine i pedijatrije), prema podacima iz CEZIH-a, evidentirano je 35.114 novotvorina (lani 32.504), od toga većina kod žena (58,0%). Među njima evidentirano je 12.259 (lani 11.880) zloćudnih novotvorina (34,9% u novotvorinama), većina kod žena (53,9%). Najviše je evidentirano raka dojke (2.339 ili 19,5% u evidentiranim zloćudnim novotvorinama). Kod muškaraca je najčešće rak muških spolnih organa (1.173, 20,8% zloćudnih novotvorina kod muškaraca), među kojima najčešće prostata (1.031), a kod žena rak dojke (2.376, 35,9% zloćudnih novotvorina kod žena).

U odnosu na 2022.godinu, u primarnoj zdravstvenoj zaštiti registrirano je za 8,0% više novotvorina, a za 3,2% više zloćudnih.

Tablica 1 - Novotvorine evidentirane u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (ugovorne ordinacije) u 2023. godini

	UKUPNO		Muški spol		Ženski spol	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO (C00-D48)	35.114	100,0	14.764	100,0	20.350	100,0
Ukupno zloćudne novotvorine C00-C97:	12.263	34,9	5.651	38,3	6.612	32,5
- usne, usne šupljine i ždrijela C00-C14	315	0,9	214	1,4	101	0,5
- probavnih organa C15-C26	2.039	5,8	1.166	7,9	873	4,3
- dišnih i organa prsnog koša C30-C39	758	2,2	477	3,2	281	1,4
- kosti i zglobove hrskavice C40-C41	55	0,2	25	0,2	30	0,1
- melanom i ostale zloćudne novotvorine kože C43-C44	1.842	5,2	947	6,4	895	4,4
- mezotelijarnog i mekog tkiva C45-C49	108	0,3	47	0,3	61	0,3
- dojke C50	2.393	6,8	17	0,1	2.376	11,7
- ženskih spolnih organa C51-C58	511	1,5			511	2,5
- muških spolnih organa C60-C63	1.173	3,3	1.173	7,9		
- urinarnog sustava C64-C68	979	2,8	693	4,7	286	1,4
- oka, mozga i ostalih dijelova SŽS C69-C72	146	0,4	72	0,5	74	0,4
- štitnjače i ostalih žlijezda s unut. izlučivanjem C73-C75	477	1,4	102	0,7	375	1,8
- nedovoljno definir., sekund.i nespecif. sijela C76-C80	522	1,5	250	1,7	272	1,3
- limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96	941	2,7	466	3,2	475	2,3
- neovisnih (primarnih) višestrukih sijela C97	4	0,0	2	0,0	2	0,0
Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode D00-D48:	22.851	65,1	9.113	61,7	13.738	67,5
Novotvorine in situ D00-D09	346	1,0	149	1,0	197	1,0
Dobroćudne novotvorine D10-D36	18.889	53,8	7.391	50,1	11.498	56,5
Novotvorine nesigurne i nepoznate prirode D37-D48	3.616	10,3	1.573	10,7	2.043	10,0

Izvor:CEZIH

U svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti evidentirano je 27.589 (lani 24.269) pregleda zbog novotvorina što čini 8,6% u ukupno evidentiranim pregledima u svim ordinacijama SKZZ. Od toga bilo je 23.576 pregleda (85,5%) u ugovornim ordinacijama. U svim ordinacijama evidentirano je 13.194 (lani 9.462) pregleda zbog zloćudnih novotvorina (47,8% u novotvorinama, 4,1% u ukupno evidentiranim pregleda u svim ordinacijama SKZZ). Među evidentiranim pregledima zbog zloćudnih novotvorina 67,1% je u dobi iznad 65 godina, a 32,8% u dobi od 20 do 64 godine. Najviše je evidentirano

pregleda zbog raka dojke (2.628 ili 9,5% u evidentiranim pregledima zbog novotvorina), a slijedi rak pluća (721 ili 2,6%), zloćudna novotvorina limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva (644 ili 2,3%), melanom kože (530 ili 1,9%) te rak završnog debelog crijeva (512 ili 1,9%). Broj ukupno registriranih novotvorina u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti čini 78,6% registriranih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, a 107,6% zloćudnih.

Tablica 2 - Novotvorine evidentirane u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u 2023. godini

	UKUPNO		0-6 g.		7-19 g.		20-64 g.		65 i više g.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO C00-D48	27.589	100,0	107	100,0	806	100,0	12.912	100,0	13.764	100,0
<i>Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode D00-D48</i>	<i>14.395</i>	<i>52,2</i>	<i>103</i>	<i>96,3</i>	<i>802</i>	<i>99,5</i>	<i>8.582</i>	<i>66,5</i>	<i>4.908</i>	<i>35,7</i>
Ukupno zloćudne novotvorine:	13.194	47,8	4	3,7	4	0,5	4.330	33,5	8.856	64,3
- želuca C16	299	1,1	-	-	-	-	102	0,8	197	1,4
- završnog debelog crijeva C20	512	1,9	-	-	-	-	159	1,2	353	2,6
- dušnika, bronha i pluća C33-C34	721	2,6	-	-	-	-	192	1,5	529	3,8
- melanom kože C43	530	1,9	-	-	-	-	192	1,5	338	2,5
- dojka C50	2.628	9,5	-	-	-	-	1.460	11,3	1.168	8,5
- vrata maternice C53	130	0,5	-	-	-	-	49	0,4	81	0,6
- limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva C81-C97	644	2,3	3	2,8	2	0,2	174	1,3	465	3,4
Ostale zloćudne novotvorine	7.730	28,0	1	0,9	2	0,2	2.002	15,5	5.725	41,6

U odnosu na 2022. godinu, u svim ordinacijama u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti registrirano je za 13,7% više novotvorina, a za 39,4% više zloćudnih.

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti evidentirano je kod muškaraca 12.211 (za 19,2% više nego lani- 10.248) pregleda (pregledi kod muškaraca čine 44,3% u ukupnom broju pregleda zbog novotvorina), a kod žena 15.378 (za 9,7% više nego lani - 14.021) (55,7% pregleda zbog novotvorina bilo je kod žena). Kod muškaraca je 52,3% pregleda bilo zbog zloćudnih novotvorina, a kod žena 44,3%.

Kod muškaraca je najviše evidentirano pregleda zbog raka pluća (434 ili 3,6%), raka limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva (333 ili 3,7%), raka završnog debelog crijeva (307 ili 2,5%) te zloćudnog melanoma kože (266 ili 2,2%).

Kod žena najviše je evidentirano pregleda zbog raka dojke (2.623 ili 17,1% u evidentiranim pregledima), a slijede rak limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva (311 ili 2,0%), rak pluća (287 ili 1,9%), zloćudni melanom kože (264 ili 1,7%) te rak završnog debelog crijeva (205 ili 1,3%).

U specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti, najčešće evidentirani su kod muškaraca rak pluća (3,6% pregleda), a kod žena rak dojke (17,1% pregleda).

Tablica 3 - Novotvorine evidentirane u specijalističko-konzilijarnoj djelatnosti u 2023. godini po spolu

	UKUPNO	Muški		Ženski	
	Broj	Broj	%	Broj	%
UKUPNO C00-D48	27.589	12.211	100,0	15.378	100,0
<i>Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode D00-D48</i>	<i>14.395</i>	<i>5.823</i>	<i>47,7</i>	<i>8.572</i>	<i>55,7</i>
<i>Ukupno zloćudne novotvorine</i>	<i>13.194</i>	<i>6.388</i>	<i>52,3</i>	<i>6.806</i>	<i>44,3</i>
Zloćudna novotvorina želuca C16	299	195	1,6	104	0,7
Zloćudna novotvorina završnog debelog crijeva C20	512	307	2,5	205	1,3
Zloćudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća C33-C34	721	434	3,6	287	1,9
Zloćudni melanom kože C43	530	266	2,2	264	1,7
Zloćudna novotvorina dojka C50	2.628	5	0,0	2.623	17,1
Zloćudna novotvorina vrata maternice C53	130		0,0	130	0,8
Zloćudna novotvorina limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva C81-C97	644	333	2,7	311	2,0
Ostale zloćudne novotvorine	7.730	4.848	39,7	2.882	18,7

Novotvorine kao skupina bolesti čine 8,9% **hospitalizacija u bolnicama i stacionarima u IŽ** te 9,1% bolničkoopskrbnih dana. Zloćudne novotvorine čine 6,6% ukupnih hospitalizacija.

Zbog novotvorina hospitalizirano je nešto više žena (53,4%) nego muškaraca (46,6%), ali zbog zloćudnih novotvorina hospitalizirano je više muškaraca (51,2%). Vodeće podskupine dijagnoza kod hospitaliziranih u IŽ zbog novotvorina su zloćudne novotvorine (74,0% hospitaliziranih zbog novotvorina), dobroćudne novotvorine (13,2%) te novotvorine nesigurne i nepoznate prirode (12,5%). Među hospitaliziranima zbog novotvorina najčešće zloćudne novotvorine su probavnih organa (26,5%), dišnih i organa prsnog koša (8,2%), dojke (7,5%), nedovoljno definirana, sekundarna i nespecificirana sijela (6,8%), limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva (6,3%) te urinarnog sustava (6,2%).

Kod muškog spola vodeće zloćudne novotvorine zbog kojih su hospitalizirani bile su: probavnih organa (34,5%) – najčešće debelog, završnog crijeva i anusa (20,3% u ukupnim hospitalizacijama), dišnih i organa prsnog koša (11,2%) – najčešće traheje, bronha i pluća (9,7%) te urinarnog sustava (9,6%) – najčešće mokraćnog mjehura (8,9%).

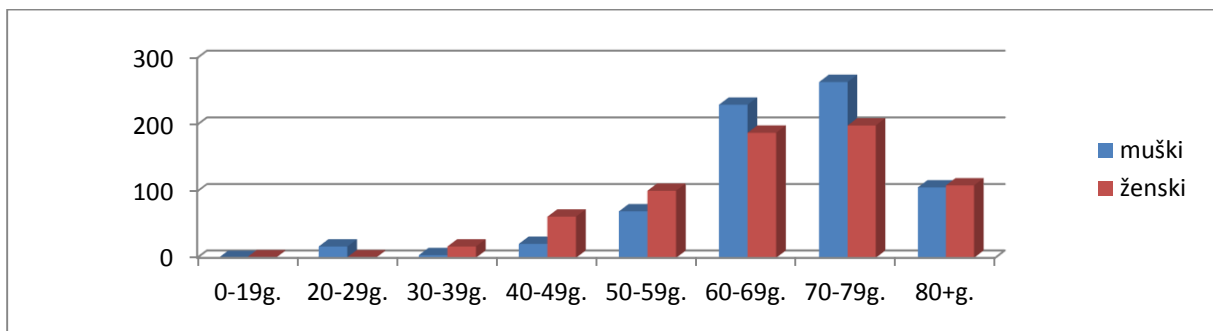
Kod žena vodeća podskupina bile su zloćudne novotvorine probavnih organa (19,5%) - najčešće debelog, završnog crijeva i anusa (12,8% u ukupnim hospitalizacijama), dojke (13,9%) te ženskih spolnih organa (8,2%) – najčešće tijela maternice (3,5%).

Tablica 4 - Hospitalizacije zbog novotvorina (C00-D48) registrirane u Istarskoj županiji* u 2023. godini po pojedinim dijagnostičkim skupinama i spolu

Skupine MKB	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
UKUPNO C00-D48	1.879	100,0	875	100,0	1.004	100,0
Zloćudne novotvorine C00-C97	1.390	74,0	712	81,4	678	67,5
- <i>usne, usne šupljine i ždrijela C00-C14</i>	13	0,7	8	0,9	5	0,5
- <i>probavnih organa C15-C26</i>	498	26,5	302	34,5	196	19,5
-jednjaka C15	12	0,6	11	1,3	1	0,1
-želuca C16	74	3,9	48	5,5	26	2,6
-debelog crijeva (kolona) C18	164	8,7	95	10,9	69	6,9
-rektosigmoidnog prijelaza, završnog debelog crijeva (rektuma) čmara (anusa) i analnog kanala C19-C21	141	7,5	82	9,4	59	5,9
-jetre i intrahepatičnih žučnih vodova C22	25	1,3	13	1,5	12	1,2
-gušterače C25	67	3,6	42	4,8	25	2,5
- <i>dišnih i organa prsnog koša C30-C39</i>	154	8,2	98	11,2	56	5,6
-grkljana (larinksa) C32	13	0,7	12	1,4	1	0,1
-dušnika (traheje), dušnica (bronha) i pluća C33-C34	138	7,3	85	9,7	53	5,3
- <i>kosti i zglobove hrskavice C40-C41</i>	2	0,1	1	0,1	1	0,1
- <i>melanom i ostale zloćudne novotvorine kože C43-C44</i>	39	2,1	22	2,5	17	1,7
-melanom kože C43	10	0,5	4	0,5	6	0,6
- <i>mezotelijarnog i mekog tkiva C45-C49</i>	7	0,4	3	0,3	4	0,4
- <i>dojke C50</i>	141	7,5	1	0,1	140	13,9
- <i>ženskih spolnih organa C51-C58</i>	82	4,4			82	8,2
-stidnice (vulve) C51	5	0,3			5	0,5
-vrata maternice (cerviksa) C53	20	1,1			20	2,0
-tijela i nespecificiranog dijela maternice C54-C55	35	1,9			35	3,5
-jajnika (ovarija) C56	21	1,1			21	2,1
- <i>muških spolnih organa C60-C63</i>	38	2,0	38	4,3		
-kestenjače (prostate) C61	34	1,8	34	3,9		
- <i>urinarnog sustava C64-C68</i>	117	6,2	84	9,6	33	3,3
-bubrega, osim bubrežne zdjelice C64	11	0,6	6	0,7	5	0,5
-mokraćnoga mjehura C67	105	5,6	78	8,9	27	2,7
- <i>oka, mozga i ostalih dijelova SŽS C69-C72</i>	42	2,2	23	2,6	19	1,9
-mozga C71	41	2,2	22	2,5	19	1,9
- <i>štitnjače i ostalih žlijezda s unut. izlučivanjem C73-C75</i>	12	0,6	1	0,1	11	1,1
- <i>nedovoljno definir., sekund.i nespecif. sijela C76-C80</i>	127	6,8	73	8,3	54	5,4
- <i>limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96</i>	118	6,3	58	6,6	60	6,0
Novotvorine in situ D00-D09	6	0,3	1	0,1	5	0,5
Dobroćudne novotvorine D10-D36	248	13,2	67	7,7	181	18,0
Novotvorine nesigurne i nepoznate prirode D37-D48	235	12,5	95	10,9	140	13,9

* Opća bolnica Pula i stacionari Istarskih domova zdravlja

Broj hospitalizacija zbog novotvorina kao i zbog zloćudnih novotvorina raste s dobi, odnosno nakon 50-te godine, osim kod žena (nakon 40-te). U dobi iznad 60 godina je 1.096 ili 78,8% hospitaliziranih zbog zloćudnih novotvorina, 496 ili 73,2% žena te 600 ili 84,3% muškaraca.

Slika 1 - Hospitalizacije zbog zloćudnih novotvorina u Istarskoj županiji u 2023. godini po dobi i spolu

Novotvorine kao skupina bolesti čine 13,3% uzroka **hospitalizacije stanovništva s prebivalištem u Istarskoj županiji u zdravstvenim ustanovama u RH**. Zloćudne novotvorine čine 9,8% uzroka hospitalizacija istarskog stanovništva u RH.

Prema podacima HZJZ-a, u bolnicama u RH zbog novotvorina bilo je 3.705 hospitalizacija (stacionarno liječenje) (18,6/1.000 stanovnika).

Zbog novotvorina hospitalizirano je u RH više žena (52,8%) iz IŽ nego muškaraca, a nešto više žena (50,3%) hospitalizirano je i zbog zloćudnih novotvorina.

Vodeće podskupine dijagnoza kod stanovništva IŽ hospitaliziranog u RH zbog novotvorina su zloćudne novotvorine (73,5% hospitaliziranih zbog novotvorina), novotvorine nesigurne i nepoznate prirode (14,6%), dobroćudne novotvorine (11,5%), te novotvorine in situ (0,4%). Među hospitaliziranim iz IŽ najčešće zloćudne novotvorine bile su probavnih organa (21,4% u ukupno hospitaliziranim zbog novotvorina), dojke (8,3%), limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva (7,6%), dišnih i organa prsnog koša (7,0%) te nedovoljno definiranih, sekundarnih i nespecificiranih sijela (6,6%).

Muškarci iz IŽ najčešće su u RH hospitalizirani zbog zloćudnih novotvorina: probavnih organa (28,0%) – najčešće debelog, završnog crijeva i anusa (17,1% u ukupnim hospitalizacijama), urinarnog sustava (9,3%) – najčešće mokraćnog mjehura (7,3%), dišnih i organa prsnog koša (9,0%) – najčešće traheje, bronha i pluća (6,8%), nedovoljno definiranih, sekundarnih i nespecificiranih sijela (8,1%) te limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva (7,1%).

Žene iz IŽ su najčešće hospitalizirane zbog zloćudnih novotvorina: dojke (15,6%), probavnih organa (15,5%) – najčešće debelog, završnog crijeva i anusa (10,7% u ukupnim hospitalizacijama), ženskih spolnih organa (9,2%) – najčešće tijela i nespecificiranog dijela tijela maternice (3,2%), limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva (8,0%) te nedovoljno definiranih, sekundarnih i nespecificiranih sijela (5,2%).

Tablica 5 - Hospitalizacije stanovništva IŽ zbog novotvorina u svim bolnicama u RH u 2023. godini po spolu

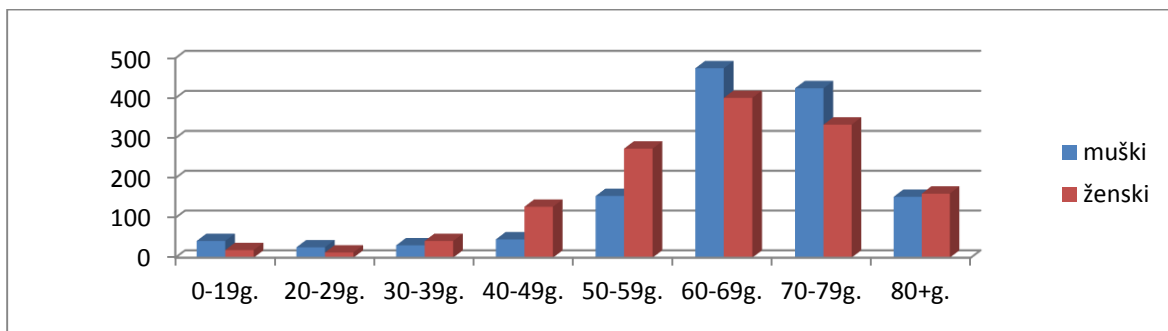
NAZIV DIJAGNOZE	Ukupno	%	Muški	%	Ženski	%
SVEUKUPNO C00-D48	3.705	100,0	1.748	100,0	1.957	100,0
Zloćudne novotvorine C00-C97:	2.725	73,5	1.353	77,4	1.372	70,1
- <i>usne, usne šupljine i ždrijela C00-C14</i>	68	1,8	47	2,7	21	1,1
- <i>probavnih organa C15-C26</i>	794	21,4	490	28,0	304	15,5
-jednjaka C15	33	0,9	30	1,7	3	0,2
-želuca C16	91	2,5	56	3,2	35	1,8
-debelog crijeva (kolona) C18	248	6,7	152	8,7	96	4,9
-rektosigmoidnog prijelaza, završnog debelog crijeva (rektuma) čmara (anusa) i analnog kanala C19-C21	261	7,0	147	8,4	114	5,8
-jetre i intrahepatičnih žučnih vodova C22	58	1,6	37	2,1	21	1,1
-gušterače C25	77	2,1	48	2,7	29	1,5
- <i>dišnih i organa prsnog koša C30-C39</i>	260	7,0	157	9,0	103	5,2
-grkljana (larinksa) C32	44	1,2	36	2,1	8	0,4
-dušnika (traheje), dušnica (bronha) i pluća C33-C34	212	5,7	119	6,8	93	4,8
- <i>kosti i zglobne hrskavice C40-C41</i>	9	0,2	5	0,3	4	0,2
- <i>melanom i ostale zloćudne novotvorine kože C43-C44</i>	71	1,9	40	2,3	31	1,6
-melanom kože C43	24	0,6	11	0,6	13	0,7
- <i>mezotelijal. i mekog tkiva C45-C49</i>	50	1,3	21	1,2	29	1,5
- <i>dojke C50</i>	307	8,3	2	0,1	305	15,6
- <i>ženskih spolnih organa C51-C58</i>	180	4,9			180	9,2
-stidnice (vulve) C51	15	0,4			15	0,8
-vrata maternice (cerviksa) C53	46	1,2			46	2,4
-tijela i nespecificiranog dijela maternice C54-C55	63	1,7			63	3,2
-jajnika (ovarija) C56	52	1,4			52	2,7
- <i>muških spolnih organa C60-C63</i>	117	3,2	117	6,7		
-kestenjače (prostate) C61	97	2,6	97	5,5		
- <i>urinarnog sustava C64-C68</i>	232	6,3	162	9,3	70	3,6
-bubrega, osim bubrežne zdjelice C64	38	1,0	30	1,7	8	0,4
-mokračnoga mjehura C67	185	5,0	127	7,3	58	3,0
- <i>oka, mozga i ostalih dijelova SŽS C69-C72</i>	60	1,6	31	1,8	29	1,5
-mozga C71	55	1,5	29	1,7	26	1,3
- <i>štitnjače i ostalih žlijezda s unut. izlučivanjem C73-C75</i>	52	1,4	15	0,8	37	1,9
- <i>nedovoljno definir., sekund.i nespecif. sijela C76-C80</i>	244	6,6	142	8,1	102	5,2
- <i>limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96</i>	281	7,6	124	7,1	157	8,0
Novotvorine in situ D00-D09	13	0,4	1	0,1	12	0,6
Dobročudne novotvorine D10-D36	427	11,5	115	6,6	312	15,9
Novotvorine nesigurne i nepoznate prirode D37-D48	540	14,6	279	15,9	261	13,4

Izvor :HZJZ

Broj hospitalizacija zbog novotvorina kao i zbog zloćudnih novotvorina raste s dobi, a osobito iznad 40 godina kod žena te iznad 50 godina kod muškaraca. U dobi iznad 60 godina je ukupno 2.454 ili 66,2% hospitaliziranih zbog novotvorina, 58,6% žena, te 74,8% muškaraca.

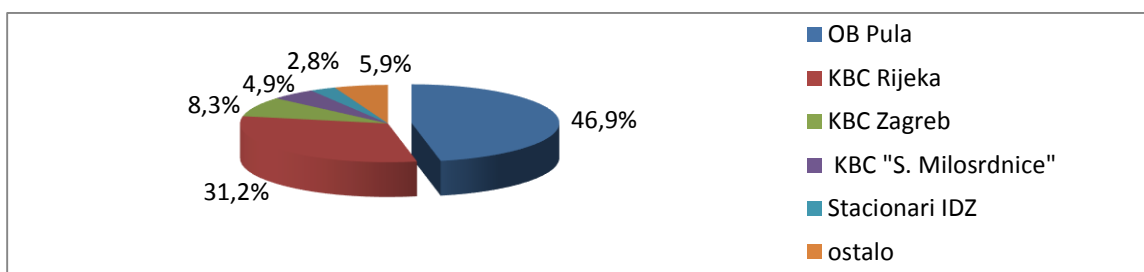
U dobi iznad 60 godina je 1.979 ili 71,5% hospitaliziranih zbog zloćudnih novotvorina, 896 ili 65,3% žena te 1.053 ili 77,8% muškaraca.

Slika 2 - Hospitalizacije zbog zloćudnih novotvorina u svim bolnicama u RH u 2023. godini po dobi i spolu

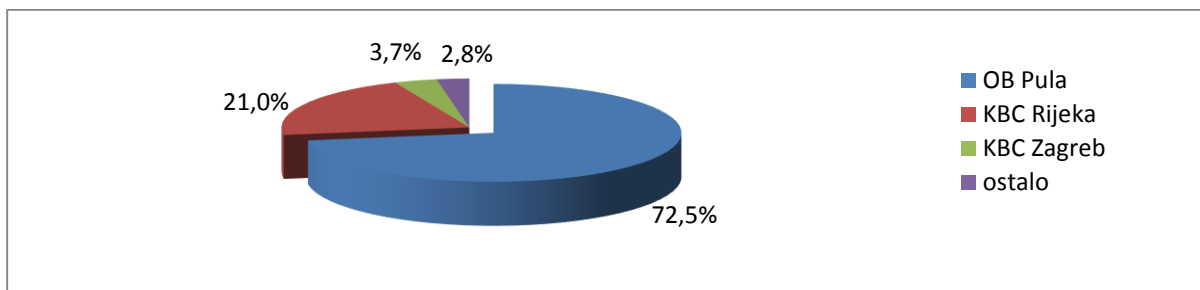
Najviše hospitalizacija pacijenata iz Istarske županije bilo je u 2023. godini u OB Pula (46,9%), KBC-u Rijeka (31,2%), zatim KBC-u Zagreb (8,3%), KBC „Sestre Milosrdnice“ (4,9%) te stacionarima IDZ (2,8%).

Slika 3 - Gravitacija pacijenata (stacionarno liječenje) iz IŽ zbog novotvorina prema stacionarnim ustanovama u 2023. godini

Prema podacima HZJZ-a, u dnevnim bolnicama u RH zbog novotvorina bilo je i 23.523 stanovnika s prebivalištem u Istarskoj županiji.

U dnevnim bolnicama stanovnici IŽ su 2023. godine najčešće koristili OB Pula (72,5%), KBC Rijeka (21,0%) i KBC Zagreb (3,7%).

Slika 4 - Gravitacija pacijenata (dnevna bolnica) iz IŽ zbog novotvorina prema stacionarnim ustanovama u RH u 2023. godini

U IŽ hospitalizirano je 49,7%, a u dnevnim bolnicama 72,5% stanovnika IŽ.

10.2. NOVOOBOLJELI OD RAKA

Prema podacima Registra za rak HZJZ-a 2021. godine dijagnosticirano je 1.247 novih bolesnika od raka (invazivni oblici raka bez raka kože), 612 muškaraca (49,1%) i 635 žena (50,9%).

Gruba stopa incidencije za 2021.g. iznosila je 638,4/100.000; 647,6/100.000 za muškarce i 629,8/100.000 za žene. Stope incidencije računane su na službenu Procjenu stanovništva IŽ za 2021. godinu Državnog zavoda za statistiku.

Prema podacima Registra za rak HZJZ-a, u RH 2021.g. gruba stopa incidencije je iznosila 640,2/100.000; 707,0/100.000 za muškarce i 578,2/100.000 za žene (HZJZ, *Tablica. Podaci Registra za rak za 2021.* <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-prevencija-nezaraznih-bolesti/publikacije-odjel-za-maligne-bolesti/>). Za usporedbe koriste se dobno-standardizirane stope, jer grube stope mogu biti odraz razlika u dobnoj strukturi stanovništva. Dobno-standardizirane stope incidencije računane su na standardno europsko stanovništvo (1976.). Dobno standardizirane stope iznosile su u 2021. godini za IŽ 384,1/100.000, a za RH 409,1/100.000 (HZJZ).

U zadnjem petogodišnjem razdoblju (2017.-2021.) godišnje su od raka oboljevale u prosjeku 1.223,6 osobe, 635,8 muškog i 587,8 ženskog spola. Gruba stopa incidencije (prosjeak 2017.-2021.) iznosila je 622,5/100.000; 667,3/100.000 za muškarce i 580,3/100.000 za žene. Stope za petogodišnji prosjeak računane su na reviziju procjene stanovništva DZS-a za središnju godinu na koju se prosjeak odnosi.

Tablica 1 - Incidencija raka u Istarskoj županiji u 2021.godini i u prosjeku 2017.-2021.godine

	2021.			2017.-2021.		
	Broj	Grube stope	Dobno standard. stope (EU)	Godišnji prosjek	Grube stope	Dobno standard. stope (EU)
Ukupno rak (C00-C97)	1.247	638,4	384,1	1.223,6	622,5	380,8
-muški	612	647,6	395,5	635,8	667,3	419,4
-ženski	635	629,8	386,2	587,8	580,3	358,3
Rak traheje, bronha i pluća (C33-C34)	152	77,8	43,2	164	83,6	48,6
-muški	96	101,6	59,1	105,2	110,6	67,9
-ženski	56	55,5	30,9	58,8	58,2	32,9
Rak kolona, rektuma i anusa (C18-C21)	165	84,5	45,9	176,0	89,5	49,6
-muški	92	97,3	56,9	103,8	108,9	65,7
-ženski	73	72,4	37,8	72,2	71,3	36,9
Rak dojke (ž)(C50)	171	169,6	112,3	139,4	137,6	94,5
Rak prostate (m) (C61)	106	112,2	60,3	105,4	110,6	63,7
Rak vrata maternice (ž) (C53)	15	14,9	12,0	15,0	14,8	11,3
Ca in situ vrata maternice (ž) (D06)	2	2,0	2,5	4,8	4,7	5,4

Izvor: prema podacima Registra za rak, HZJZ

Prema podacima Registra za rak HZJZ-a 2022. godine (zadnji objavljeni podaci) dijagnosticirano je 1.351 novih bolesnika od raka (invazivni oblici raka bez raka kože), 711 muškaraca (52,6%) i 640 žena (47,4%).

Gruba stopa incidencije za 2022.g. iznosila je 689,4/100.000; 749,6/100.000 za muškarce i 632,9/100.000 za žene. Stope incidencije računane su na službenu Procjenu stanovništva IŽ za 2022. godinu Državnog zavoda za statistiku.

Prema zadnjim podacima Registra za rak HZJZ-a, u RH 2022.g. gruba stopa incidencije je iznosila 677,1/100.000; 745,2/100.000 za muškarce i 613,5/100.000 za žene (HZJZ, Tablica. Podaci Registra za rak za 2022. <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-prewencija-nezaraznih-bolesti/publikacije-odjel-za-maligne-bolesti/>). Za usporedbe koriste se dobno-standardizirane stope, jer grube stope mogu biti odraz razlika u dobnoj strukturi stanovništva. Dobno-standardizirane stope incidencije računane su na standardno europsko stanovništvo (1976.). Dobno standardizirane stope iznosile su u 2022. godini za IŽ 404,3/100.000 (muški spol 449,8, ženski 374,9), a za RH 427,0/100.000, muški 494,2, ženski 381,3 (izvor:HZJZ).

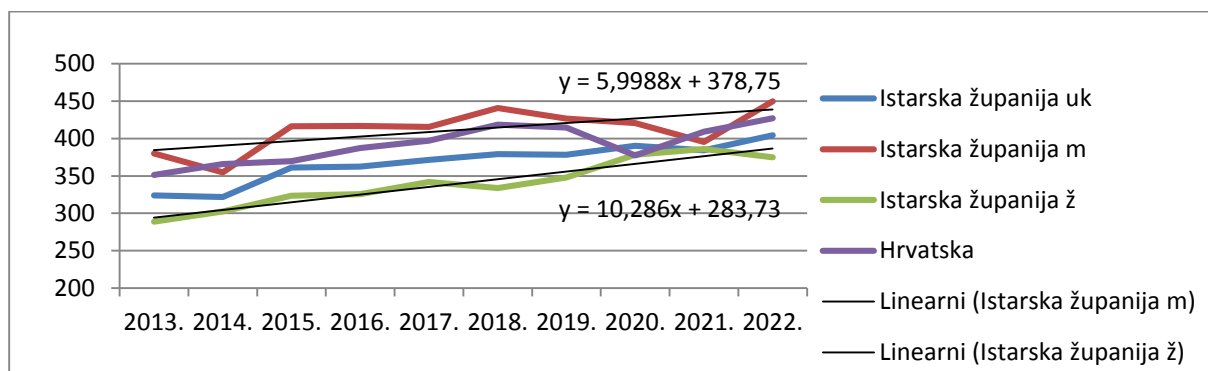
U zadnjem petogodišnjem razdoblju (2018.-2022.) godišnje su od raka oboljevale u prosjeku 1.257,8 osobe, 654,6 muškog i 603,2 ženskog spola. Gruba stopa incidencije (prosjeak 2018.-2022.) iznosila je 643,8/100.000; 692,1/100.000 za muškarce i 598,4/100.000 za žene. Stope za petogodišnji prosjek računane su na reviziju procjene stanovništva DZS-a za središnju godinu na koju se prosjek odnosi.

Tablica 2 - Incidencija raka u Istarskoj županiji u 2022.godini i u prosjeku 2018.-2022.godine

	2022.			2018.-2022.		
	Broj	Grube stope	Dobno standard. stope (EU)	Godišnji prosjek	Grube stope	Dobno standard. stope (EU)
Ukupno rak (C00-C97)	1.351	689,4	404,3	1.257,8	643,8	388,7
-muški	711	749,6	449,8	654,6	692,1	427,7
-ženski	640	632,9	374,9	603,2	598,4	366,1
Rak traheje, bronha i pluća (C33-C34)	189	96,4	53,1	167,8	85,9	48,9
-muški	128	135,0	78,9	108,8	115,0	69,2
-ženski	61	60,3	31,5	59,0	58,5	32,2
Rak kolona, rektuma i anusa (C18-C21)	191	97,5	51,7	178,0	91,1	49,7
-muški	120	126,5	71,4	106,2	112,3	66,1
-ženski	71	70,2	37,0	71,8	71,2	37,0
Rak dojke (ž)(C50)	173	171,1	109,5	149,6	148,4	100,0
Rak prostate (m) (C61)	104	109,7	59,1	107,6	113,8	63,8
Rak vrata maternice (ž) (C53)	12	11,9	9,3	15,2	15,1	11,6
Ca in situ vrata maternice (ž) (D06)	5	4,9	6,3	3,6	3,6	4,2

Izvor: prema podacima Registra za rak, HZJZ

Dobno-standardizirane stope incidencije raka su u porastu, više su za muški spol, brže rastu za žene, a ukupne stope slične su RH.

Slika 1 - Dobno-standardizirane stope incidencije od zloćudnih novotvorina, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

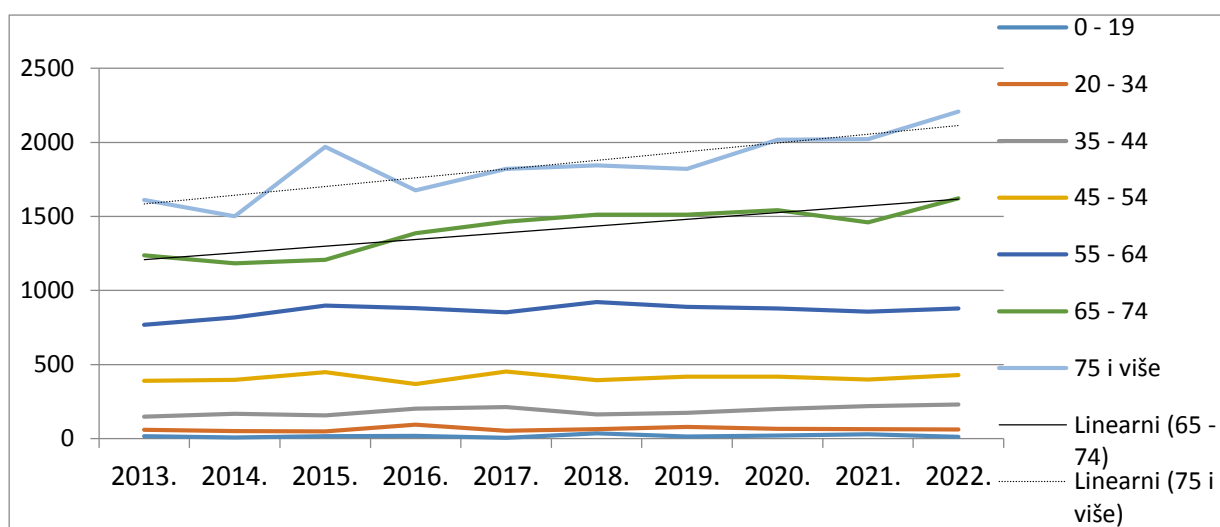
Izvor: prema podacima Registra za rak RH, HZJZ-a

Broj novooboljelih raste s dobi. U 2022. godini osobe iznad 55 godina čine 85,4% oboljelih od raka, odnosno osobe iznad 65 godina 65,8%.

Tablica 3 - Novooboljeli od raka (C00-C97) po dobnim skupinama 2013. - 2022. godine

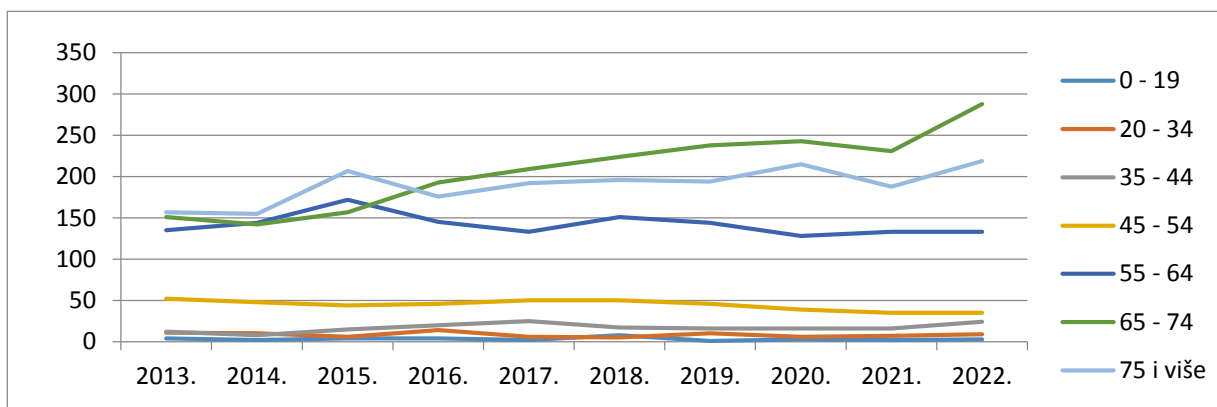
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
UKUPNO	992	990	1.133	1.125	1.180	1.212	1.212	1.267	1.247	1.351
0 - 19	6	3	6	6	2	12	5	7	10	4
20 - 34	23	19	17	32	17	20	25	20	19	18
35 - 44	40	46	43	56	59	46	49	56	61	64
45 - 54	120	118	129	103	123	105	110	108	103	111
55 - 64	245	262	287	283	272	290	276	270	261	265
65 - 74	258	252	263	310	340	365	381	413	400	456
75 i više	299	290	388	335	367	374	366	393	393	433

Izvor: Registar za rak RH, HZJZ-a

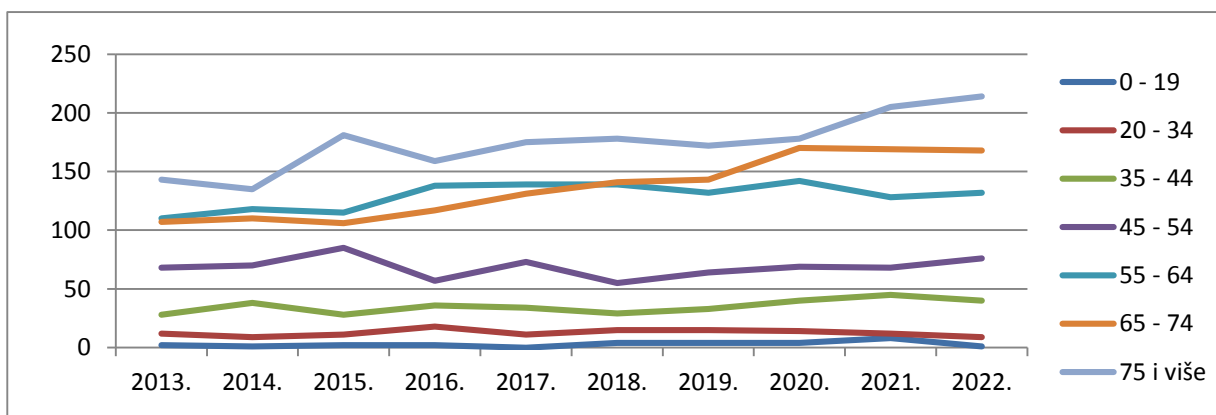

Slika 2 - Dobno-specifične stope incidencije raka 2013. - 2022.g. (na 100.000 stanovnika)

U 2022.godini u dobi iznad 65 godina je 71,3% novooboljelih muškaraca i 59,7% žena odnosno iznad 55 godina 90,0% muškaraca, 80,3% žena.

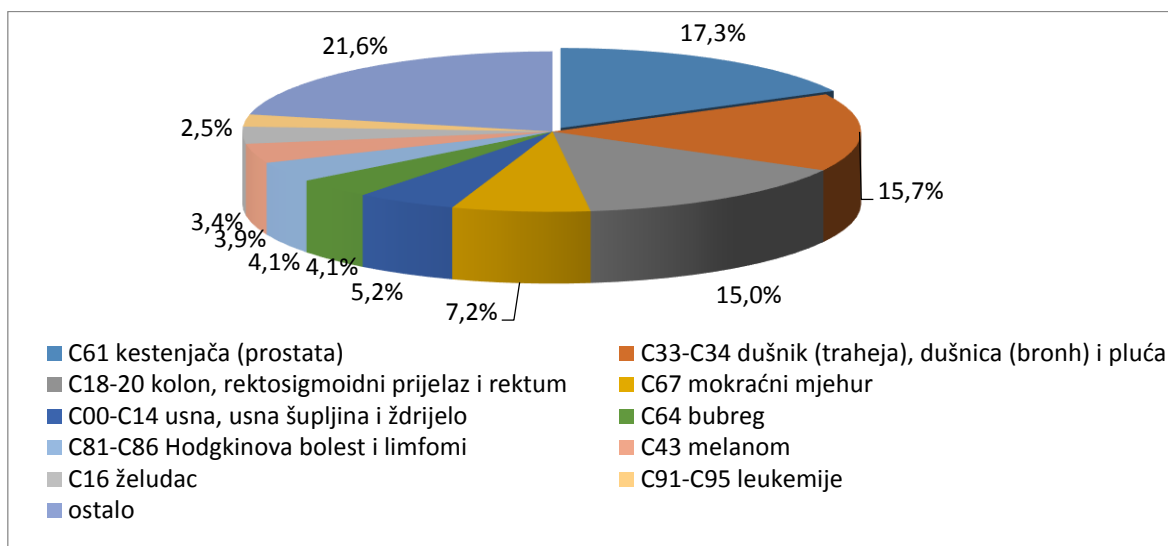

Slika 3 - Novooboljeli od raka (muški spol) po dobnim skupinama 2013. - 2022. godine

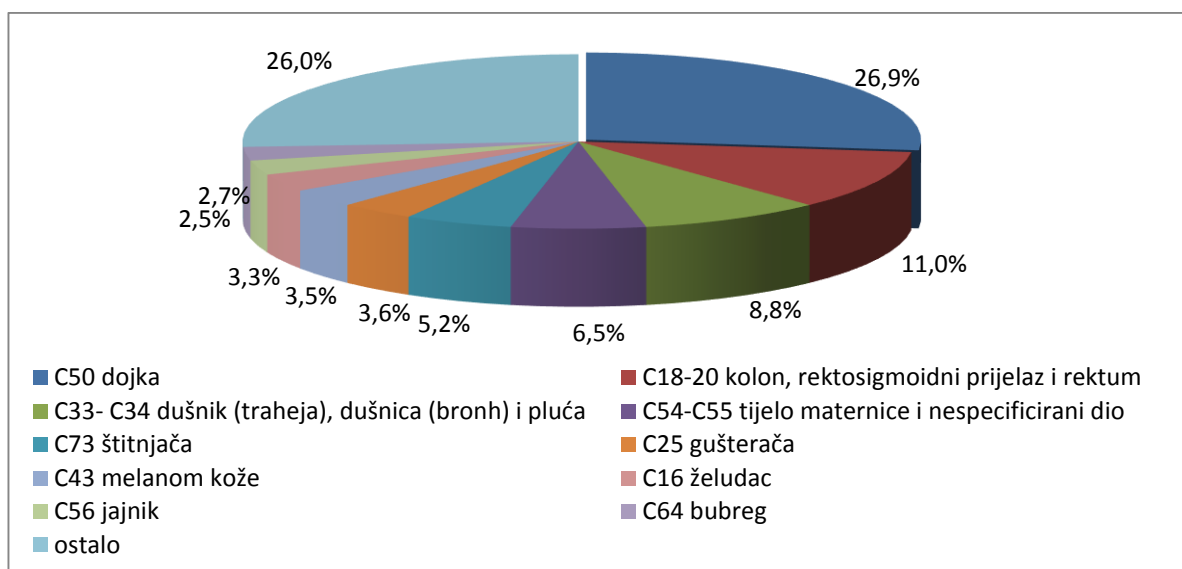
Slika 4 - Novooboljeli od raka (ženski spol) po dobnim skupinama 2013. – 2022. godine

Pet vodećih sijela raka u 2021. g. kod novooboljelih osoba muškog spola u IŽ, koja čine ukupno 60,5% novooboljelih su: prostata (17,3%), bronh i pluća (15,7%), kolon, rektosigmoidalni prijelaz i rektum (15,0%), mokraćni mjehur (7,2%) te usna, usna šupljina i ždrijelo (5,2%).

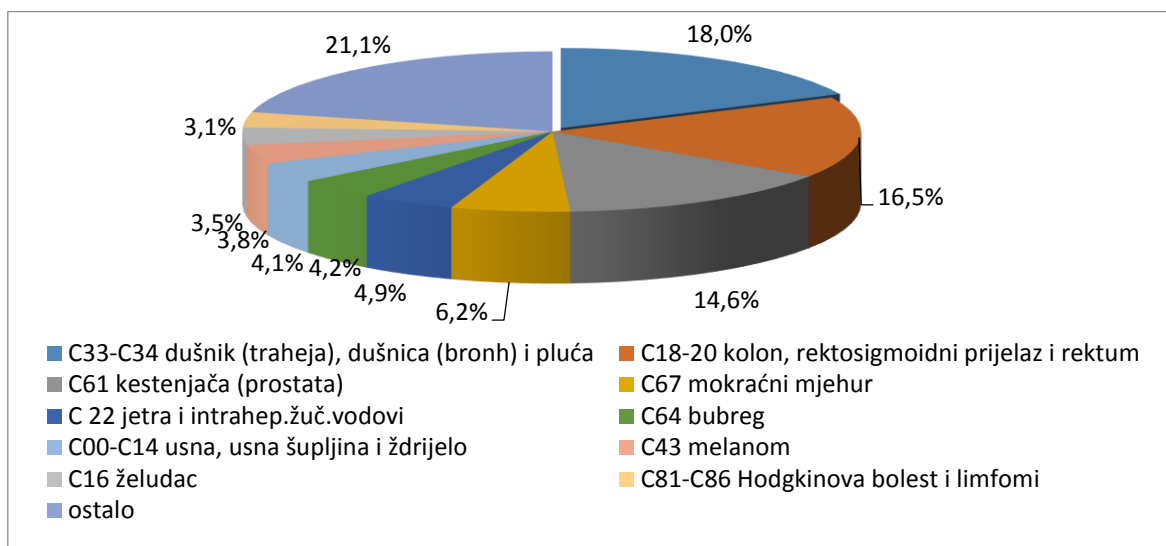
Slika 5 - Deset vodećih sijela raka kod novooboljelih osoba muškog spola u Istarskoj županiji u 2021. godini

Pet vodećih sijela raka u žena, od kojih je oboljelo 58,4% žena, su: dojka (26,9%), kolon, rektosigmoidalni prijelaz i rektum (11,0%), traheja, bronh i pluća (8,8%), tijelo maternice (6,5%) te štitnjača (5,2%).

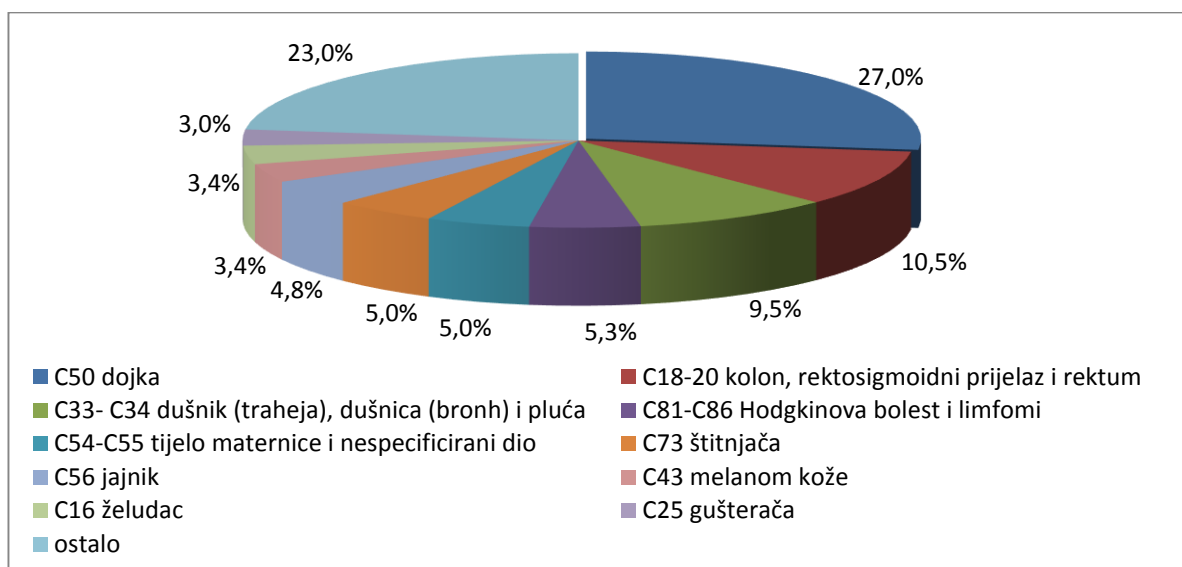
Slika 6 - Deset vodećih sijela raka kod novooboljelih osoba ženskog spola u Istarskoj županiji u 2021. godini

Pet vodećih sijela raka u 2022. g. kod novooboljelih osoba muškog spola u IŽ, koja čine ukupno 60,2% novooboljelih su: bronh i pluća (18,0%), kolon, rektosigmoidalni prijelaz i rektum (16,5%), prostata (14,6%), mokraćni mjehur (6,2%) te jetra i intrahepatični žučni vodovi (4,9%).

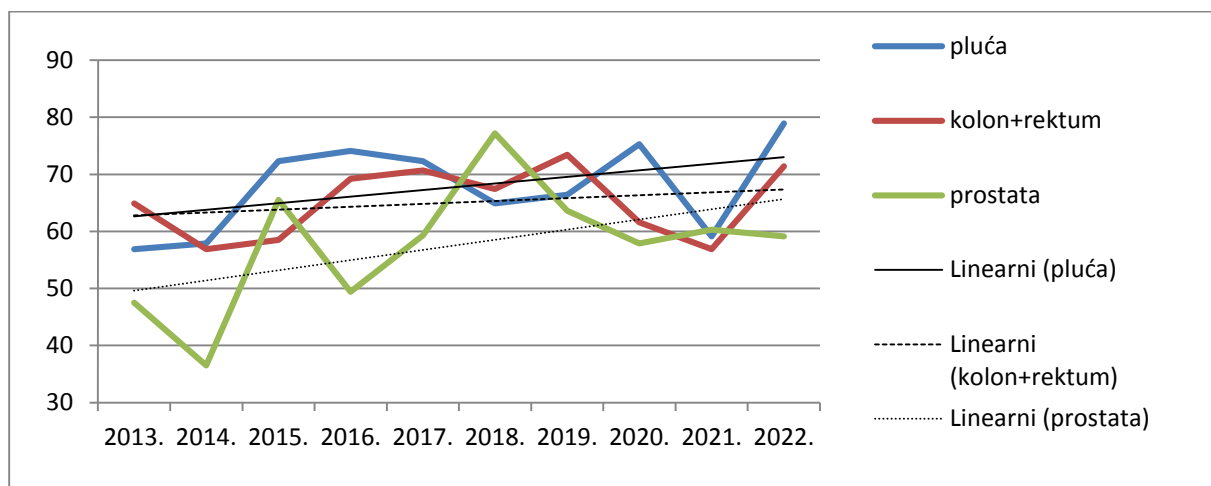
Slika 7 - Deset vodećih sijela raka kod novooboljelih osoba muškog spola u Istarskoj županiji u 2022. godini

Pet vodećih sijela raka u žena, od kojih je oboljelo 57,3% žena, su: dojka (27,0%), kolon, rektosigmoidalni prijelaz i rektum (10,5%), traheja, bronh i pluća (9,5%), Hodgkinova bolest i limfomi (5,3%) te tijelo maternice odnosno štitnjača (po 5,0%).

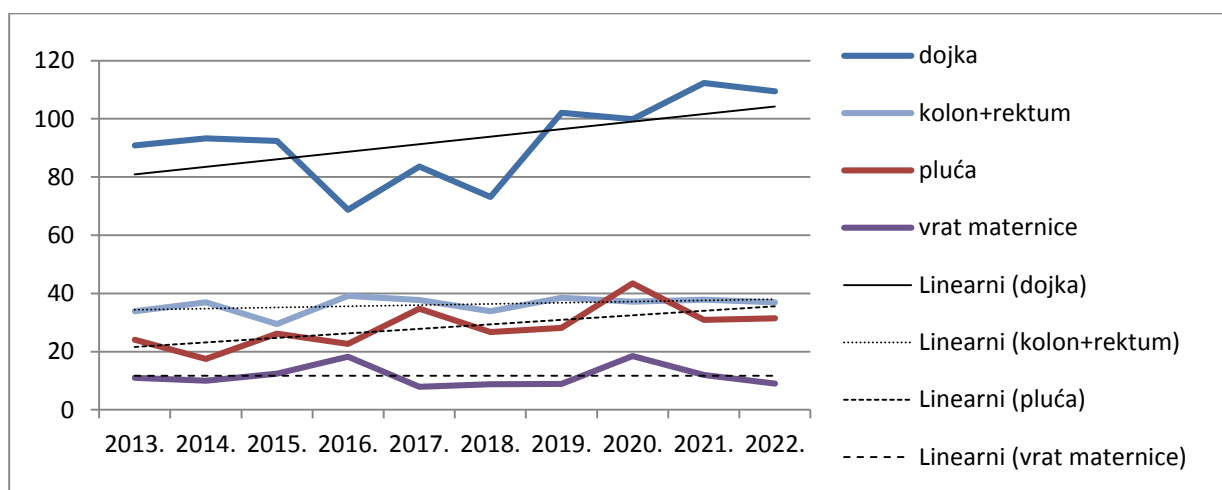
Slika 8 - Deset vodećih sijela raka kod novooboljelih osoba ženskog spola u Istarskoj županiji u 2022. godini

Kod muškaraca su u porastu dobno-standardizirane stope incidencije za rak prostate, bronh i pluća te nešto blaže rastu stope za kolorektalni rak.

Slika 9 - Dobno-standardizirane stope incidencije vodećih sijela raka kod osoba muškog spola u Istarskoj županiji (na 100.000 stanovnika)

Kod žena su u porastu dobno-standardizirane stope incidencije za rak pluća, i rak dojke, blaže rastu i stope za kolorektalni rak, a u padu su za rak vrata maternice.

Slika 10 - Dobno-standardizirane stope incidencije vodećih sijela raka kod osoba ženskog spola u Istarskoj županiji (na 100.000 stanovnika)

U tablici 4. prikazani su novi slučajevi raka, najčešća sijela raka, ukupno i po spolu za 2021. godinu.

Tablica 4 - Broj novih slučajeva raka 2021. godine u Istarskoj županiji po najčešćim sijelima i spolu

	Ukupno	%	Muški	%	Ženski	%
Zloćudne novotvorine ukupno C00-C97:	1.247	100,0	612	100,0	635	100,0
- <i>usne, usne šupljine i ždrijele C00-C14</i>	43	3,4	32	5,2	11	1,7
- <i>probavnih organa C15-C26</i>	297	23,8	161	26,3	136	21,4
-jednjaka C15	4	0,3	1	0,2	3	0,5
-želuca C16	42	3,4	21	3,4	21	3,3
-debelog crijeva (kolona) C18	96	7,7	58	9,5	38	6,0
-rektosigmoidnog prijelaza, rektuma, anusa i analnog kanala C19-C21	69	5,5	34	5,6	35	5,5
-jetre i intrahepatičnih žučnih vodova C22	25	2,0	14	2,3	11	1,7
-gušterače C25	48	3,8	25	4,1	23	3,6
- <i>dišnih i organa prsnog koša C30-C39</i>	162	13,0	105	17,2	57	9,0
-grkljana (larinksa) C32	7	0,6	7	1,1	-	-
-dušnika (traheje), dušnica (bronha) i pluća C33-C34	152	12,2	96	15,7	56	8,8
- <i>kosti i zglobove hrskavice C40-C41</i>	7	0,6	4	0,7	3	0,5
- <i>melanom kože C43</i>	46	3,7	24	3,9	22	3,5
- <i>mezotelijalnog i mekog tkiva C45-C49</i>	18	1,4	11	1,8	7	1,1
-mezoteliom C45	10	0,8	7	1,1	3	0,5
- <i>dojke C50</i>	173	13,9	2	0,3	171	26,9
- <i>ženskih spolnih organa C51-C58</i>	82	6,6	-	-	82	12,9
-vrata maternice (cerviksa) C53	15	1,2	-	-	15	2,4
-tijela i nespecificiranog dijela maternice C54-C55	41	3,3	-	-	41	6,5
-jajnika (ovarija) C56	17	1,4	-	-	17	2,7
- <i>muških spolnih organa C60-C63</i>	115	9,2	115	18,8	-	-
-kestenjače (prostate) C61	106	8,5	106	17,3	-	-
-sjemenika (testisa) C62	6	0,5	6	1,0	-	-
- <i>urinarnog sustava C64-C68</i>	108	8,7	73	11,9	35	5,5
-bubrega, osim bubrežne zdjelice C64	41	3,3	25	4,1	16	2,5
-mokraćnoga mjehura C67	58	4,7	44	7,2	14	2,2
- <i>oka, mozga i ostalih dijelova SŽS C69-C72</i>	35	2,8	14	2,3	21	3,3
-mozga C71	29	2,3	11	1,8	18	2,8
- <i>štitnjače i ostalih žlijezda s unutarnjim izlučivanjem C73-C75</i>	44	3,5	8	1,3	36	5,7
-štitnjača C73	41	3,3	8	1,3	33	5,2
- <i>nedovoljno definir., sekund.i nespecif. sijela C76-C80</i>	23	1,8	11	1,8	12	1,9
- <i>limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96</i>	94	7,5	52	8,5	42	6,6
-Hodgkinova bolest i limfomi C81-C86	36	2,9	25	4,1	11	1,7
-leukemija C91-C95	30	2,4	15	2,5	15	2,4
Novotvorine in situ D00-D09	22		8		14	
- <i>in situ vrata maternice D06</i>	2		-		2	

Izvor: HZZJZ, Registar za rak

U tablici 5. prikazani su novi slučajevi raka, najčešća sijela raka, po spolu i dobi za 2021.godinu.

Tablica 5 - Broj novih slučajeva raka 2021. godine po dobi, spolu i sijelu

Šifra MKB	Spol	Ukupno	0-19	20-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
Novooboljeli od raka (C00-C97)	uk.	1.247	10	36	44	50	53	104	157	207	193	155	124	114
	m.	612	2	11	12	16	19	47	86	114	117	81	58	49
	ž.	635	8	25	32	34	34	57	71	93	76	74	66	65
- usne, usne šupljine i ždrijela C00-C14	uk.	43	-	1	-	1	3	3	11	7	4	8	3	2
	m.	32	-	-	-	1	2	3	10	7	2	4	3	-
	ž.	11	-	1	-	-	1	-	1	-	2	4	-	2
- probavnih organa C15-C26	uk.	297	-	2	6	9	9	20	34	47	49	38	39	44
	m.	161	-	2	2	2	5	7	25	30	37	23	9	19
	ž.	133	-	-	4	7	4	13	9	17	12	15	30	25
C16 želudac	uk.	42	-	1	1	3	1	2	5	7	4	3	9	6
	m.	21	-	1	1	1	-	1	5	4	2	3	1	2
	ž.	21	-	-	-	2	1	1	-	3	2	-	8	4
C18 debelo crijevo (kolon)	uk.	96	-	1	2	2	3	2	9	19	16	15	12	15
	m.	58	-	1	-	1	1	1	9	12	13	11	3	6
	ž.	38	-	-	2	1	2	1	-	7	3	4	9	9
C19-C21 rektosigmoidnog prijelaza, rektuma, anusa i analnog kanala	uk.	69	-	-	3	4	1	7	7	10	15	11	6	5
	m.	34	-	-	1	-	1	2	4	5	12	5	1	3
	ž.	35	-	-	2	4	-	5	3	5	3	6	5	2
C22 jetra i intrahepatični žučni vodovi	uk.	25	-	-	-	-	2	4	6	4	1	2	3	3
	m.	14	-	-	-	-	2	1	3	3	1	2	1	1
	ž.	11	-	-	-	-	-	3	3	1	-	-	2	2
C25 gušterača	uk.	48	-	-	-	-	1	3	7	5	10	4	8	10
	m.	25	-	-	-	-	-	2	4	4	7	1	3	4
	ž.	23	-	-	-	-	1	1	3	1	3	3	5	6
- dišnih i organa prsnog koša C30-C39	uk.	162	-	-	1	5	6	16	24	31	41	14	14	10
	m.	105	-	-	-	3	-	12	19	19	28	11	6	7
	ž.	57	-	-	1	2	6	4	5	12	13	3	8	3
C32 grkljan (larinks)	uk.	7	-	-	-	-	-	1	2	3	-	1	-	-
	m.	7	-	-	-	-	-	1	2	3	-	1	-	-
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C34 dušnica (bronh) i pluća	uk.	152	-	-	1	4	6	14	21	28	41	13	14	10
	m.	96	-	-	-	2	-	11	16	16	28	10	6	7
	ž.	56	-	-	1	2	6	3	5	12	13	3	8	3
- kosti i zglobove hrskavice C40-C41	uk.	7	2	1	-	-	1	-	-	-	2	-	1	-
	m.	4	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	1	-
	ž.	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- melanom kože C43	uk.	46	-	5	6	-	3	2	5	2	7	5	6	5
	m.	24	-	5	4	-	2	1	2	1	4	3	4	1
	ž.	22	-	-	2	-	1	1	3	1	3	2	2	4
- mezotelijal. i mekog tkiva C45-C49	uk.	18	1	-	-	2	1	3	2	1	1	3	4	-
	m.	11	1	-	-	2	-	2	-	-	-	2	4	-
	ž.	7	-	-	-	-	1	1	2	1	1	1	-	-
C45 mezoteliom	uk.	10	-	-	-	-	1	1	1	-	1	2	4	-
	m.	7	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	4	-
	ž.	3	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-
- dojke C50	uk.	173	-	8	11	12	17	17	20	28	18	21	9	12
	m.	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	ž.	171	-	8	11	12	16	17	20	28	18	20	9	12
- ženskih spolnih organa C51-C58	uk.	82	-	1	3	9	3	11	12	15	10	7	5	6
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	82	-	1	3	9	3	11	12	15	10	7	5	6
C53 vrat maternice (cerviks)	uk.	15	-	-	2	4	-	4	1	1	2	1	-	-
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	15	-	-	2	4	-	4	1	1	2	1	-	-

Tablica 5 - Broj novih slučajeva raka 2021. godine po dobi, spolu i sijelu -nastavak

Šifra MKB	Spol	Ukupno	0-19	20-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C54-C55 tijelo maternice (korpus) i nespecif. dio	uk.	41	-	-	-	3	2	6	8	9	4	3	4	2
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	41	-	-	-	3	1	5	9	2	2	2	4	2
C56 jajnik (ovarij)	uk.	17	-	-	1	2	1	1	3	3	3	1	-	2
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	17	-	-	1	2	1	1	3	3	3	1	-	2
- muških spolnih organa C60-C63	uk.	115	-	2	2	1	-	5	11	29	19	17	17	12
	m.	115	-	2	2	1	-	5	11	29	19	17	17	12
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C61 kestenjača (prostata)	uk.	106	-	-	-	-	-	5	10	29	19	15	17	11
	m.	106	-	-	-	-	-	5	10	29	19	15	17	11
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C62 sjemenik (testis)	uk.	6	-	2	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	m.	6	-	2	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- urinarnog sustava C64-C68	uk.	108	1	2	2	3	3	6	10	26	16	18	9	12
	m.	73	-	2	1	2	2	6	8	19	10	9	7	7
	ž.	35	1	-	1	1	1	-	2	7	6	9	2	5
C64 bubreg, osim bubrežne zdjelice	uk.	41	1	1	1	3	2	3	3	7	9	6	3	2
	m.	25	-	1	-	2	2	3	1	6	4	3	2	1
	ž.	16	1	-	1	1	-	-	2	1	5	3	1	1
C67 mokraćni mjehur	uk.	58	-	1	1	-	1	3	6	18	6	9	6	7
	m.	44	-	1	1	-	-	3	6	12	6	5	5	5
	ž.	14	-	-	-	-	1	-	-	6	-	4	1	2
- oka, mozga i ostalih dijelova SŽS C69-C72	uk.	35	2	1	2	1	1	3	6	6	4	4	2	3
	m.	14	-	-	2	1	-	1	3	1	3	2	-	1
	ž.	21	2	1	-	-	1	2	3	5	1	2	2	2
C71 mozak	uk.	29	2	1	2	1	1	2	4	6	2	3	2	3
	m.	11	-	-	2	1	-	1	2	1	1	2	-	1
	ž.	18	2	1	-	-	1	1	2	5	1	1	2	2
- štitnjače i ostalih žlijezda s unut. izlučivanjem C73-C75	uk.	44	1	10	7	2	1	3	7	5	3	1	2	2
	m.	8	-	-	-	1	1	-	2	2	1	-	1	-
	ž.	36	1	10	7	1	-	3	5	3	2	1	1	2
C73 štitnjača	uk.	41	1	10	7	2	1	3	6	4	3	1	2	1
	m.	8	-	-	-	1	1	-	2	2	1	-	1	-
	ž.	33	1	10	7	1	-	3	4	2	2	1	1	1
- nedovoljno definir., sekund. i nespecif. sijela C76-C80	uk.	23	-	1	-	1	-	2	3	5	2	5	2	2
	m.	11	-	1	-	-	-	1	-	4	1	3	-	1
	ž.	12	-	-	-	1	-	1	3	1	1	2	2	1
C80 bez specificiranog sijela	uk.	22	-	1	-	1	-	2	3	5	2	5	2	1
	m.	10	-	1	-	-	-	1	-	4	1	3	-	-
	ž.	12	-	-	-	1	-	1	3	1	1	2	2	1
- limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96	uk.	94	3	2	4	4	5	13	12	5	17	14	11	4
	m.	52	1	2	1	3	5	9	6	2	10	6	6	1
	ž.	42	2	-	3	1	-	4	6	3	7	8	5	3
Hodgkinova bolest i limfomi C81-C86	uk.	36	1	1	2	2	2	4	5	2	7	5	4	1
	m.	25	-	1	1	2	2	3	4	1	5	3	2	1
	ž.	11	1	-	1	-	-	1	1	1	2	2	2	-
Leukemije C91-C95	uk.	30	2	1	2	1	2	4	4	2	4	3	3	2
	m.	15	1	1	-	-	2	4	1	-	2	1	3	-
	ž.	15	1	-	2	1	-	-	3	2	2	2	-	2
Novotvorine in situ (D00-D09)	uk.	22	-	1	-	1	5	5	1	3	3	2	1	-
	m.	8	-	-	-	-	1	3	1	-	2	-	1	-
	ž.	14	-	1	-	1	4	2	-	3	1	2	-	-
D06 in situ vrata maternice	uk.	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ, Registar za rak

U tablici 6. prikazani su novi slučajevi raka, najčešća sijela raka, ukupno i po spolu za 2022. godinu.

Tablica 6 - Broj novih slučajeva raka 2022. godine u Istarskoj županiji po najčešćim sijelima i spolu

	Ukupno	%	Muški	%	Ženski	%
Zloćudne novotvorine ukupno C00-C97:	1.351	100,0	711	100,0	640	100,0
- <i>usne, usne šupljine i ždrijele C00-C14</i>	41	3,0	29	4,1	12	1,9
- <i>probavnih organa C15-C26</i>	361	26,7	224	31,5	137	21,4
-jednjaka C15	9	0,7	9	1,3	-	-
-želuca C16	47	3,5	25	3,5	22	3,4
-debelog crijeva (kolona) C18	117	8,7	75	10,5	42	6,6
-rektosigmoidnog prijelaza, rektuma, anusa i analnog kanala C19-C21	74	5,5	45	6,3	29	4,5
-jetre i intrahepatičnih žučnih vodova C22	47	3,5	35	4,9	12	1,9
-gušterače C25	38	2,8	19	2,7	19	3,0
- <i>dišnih i organa prsnog koša C30-C39</i>	210	15,5	146	20,5	64	10,0
-grkljana (larinksa) C32	20	1,5	18	2,5	2	0,3
-dušnika (traheje), dušnica (bronha) i pluća C33-C34	189	14,0	128	18,0	61	9,5
- <i>kosti i zglobove hrskavice C40-C41</i>	1	0,1	-	-	1	0,2
- <i>melanom kože C43</i>	49	3,6	27	3,8	22	3,4
- <i>mezotelijalnog i mekog tkiva C45-C49</i>	10	0,7	7	1,0	3	0,5
-mezoteliom C45	3	0,2	3	0,4	-	-
- <i>dojke C50</i>	175	13,0	2	0,3	173	27,0
- <i>ženskih spolnih organa C51-C58</i>	81	6,0	-	-	81	12,7
-vrata maternice (cerviksa) C53	12	0,9	-	-	12	1,9
-tijela i nespecificiranog dijela maternice C54-C55	32	2,4	-	-	32	5,0
-jajnika (ovarija) C56	31	2,3	-	-	31	4,8
- <i>muških spolnih organa C60-C63</i>	119	8,8	119	16,7	-	-
-kestenjače (prostate) C61	104	7,7	104	14,6	-	-
-sjemenika (testisa) C62	10	0,7	10	1,4	-	-
- <i>urinarnog sustava C64-C68</i>	113	8,4	79	11,1	34	5,3
-bubrega, osim bubrežne zdjelice C64	45	3,3	30	4,2	15	2,3
-mokraćnoga mjehura C67	62	4,6	44	6,2	18	2,8
- <i>oka, mozga i ostalih dijelova SŽS C69-C72</i>	21	1,6	14	2,0	7	1,1
-mozga C71	16	1,2	13	1,8	3	0,5
- <i>štitnjače i ostalih žlijezda s unutarnjim izlučivanjem C73-C75</i>	43	3,2	9	1,3	34	5,3
-štitnjača C73	41	3,0	9	1,3	32	5,0
- <i>nedovoljno definir., sekund.i nespecif. sijela C76-C80</i>	24	1,8	11	1,5	13	2,0
- <i>limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96</i>	103	7,6	44	6,2	59	9,2
-Hodgkinova bolest i limfomi C81-C86	56	4,1	22	3,1	34	5,3
-leukemija C91-C95	28	2,1	15	2,1	13	2,0
Novotvorine in situ D00-D09	51		20		31	
- <i>in situ vrata maternice D06</i>	5		-		5	

Izvor: HZJZ, Registar za rak

U tablici 7. prikazani su novi slučajevi raka, najčešća sijela raka, po spolu i dobi za 2022. godinu.

Tablica 7 - Broj novih slučajeva raka 2022. godine po dobi, spolu i sijelu

Šifra MKB	Spol	Ukupno	0-19	20-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
Novooboljeli od raka (C00-C97)	uk.	1.351	4	46	36	55	56	104	161	228	228	168	134	131
	m.	711	3	18	15	12	23	52	81	142	146	91	77	51
	ž.	640	1	28	21	43	33	52	80	86	82	77	57	80
- usne, usne šupljine i ždrijela C00-C14	uk.	41	-	1	-	1	3	2	14	3	7	3	3	4
	m.	29	-	1	-	1	1	2	11	2	5	2	2	2
	ž.	12	-	-	-	-	2	-	3	1	2	1	1	2
- probavnih organa C15-C26	uk.	361	1	4	8	8	12	17	37	66	67	46	44	51
	m.	224	-	1	5	2	10	13	19	48	49	27	29	21
	ž.	137	1	3	3	6	2	4	18	18	18	19	15	30
C16 želudac	uk.	47	-	-	2	-	1	1	4	6	13	5	8	7
	m.	25	-	-	2	-	1	-	2	3	8	3	4	2
	ž.	22	-	-	-	-	-	1	2	3	5	2	4	5
C18 debelo crijevo (kolon)	uk.	117	-	1	1	2	2	4	11	26	22	18	16	14
	m.	75	-	-	-	-	1	3	7	20	16	10	12	6
	ž.	42	-	1	1	2	1	1	4	6	6	8	4	8
C19-C21 rektosigmoidnog prijelaza, rektuma, anusa i analnog kanala	uk.	74	-	2	1	4	3	7	10	14	7	6	9	11
	m.	45	-	1	-	1	3	6	3	10	6	3	6	6
	ž.	29	-	1	1	3	-	1	7	4	1	3	3	5
C22 jetra i intrahepatični žučni vodovi	uk.	47	1	1	1	1	3	3	3	9	10	6	4	5
	m.	35	-	-	1	-	2	3	3	8	8	5	3	2
	ž.	12	1	1	-	1	1	-	-	1	2	1	1	3
C25 gušterača	uk.	38	-	-	1	1	1	2	5	6	6	6	5	5
	m.	19	-	-	-	1	1	1	2	4	3	2	3	2
	ž.	19	-	-	1	-	-	1	3	2	3	4	2	3
- dišnih i organa prsnog koša C30-C39	uk.	210	-	-	1	5	7	18	31	55	39	25	16	13
	m.	146	-	-	1	2	4	15	21	45	26	16	11	5
	ž.	64	-	-	-	3	3	3	10	10	13	9	5	8
C32 grkljan (larinks)	uk.	20	-	-	1	-	-	2	5	7	4	-	1	-
	m.	18	-	-	1	-	-	2	5	6	3	-	1	-
	ž.	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
C34 dušnica (bronh) i pluća	uk.	189	-	-	-	5	7	16	25	48	35	25	15	13
	m.	128	-	-	-	2	4	13	16	39	23	16	10	5
	ž.	61	-	-	-	3	3	3	9	9	12	9	5	8
- kosti i zglobove hrskavice C40-C41	uk.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- melanom kože C43	uk.	49	-	3	3	3	3	3	7	6	7	4	8	2
	m.	27	-	2	2	1	1	3	4	2	5	1	4	2
	ž.	22	-	1	1	2	2	-	3	4	2	3	4	-
- mezotelijal. i mekog tkiva C45-C49	uk.	10	-	1	-	-	-	1	2	-	2	2	2	-
	m.	7	-	1	-	-	-	-	1	-	1	2	2	-
	ž.	3	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-
C45 mezoteliom	uk.	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-
	m.	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- dojke C50	uk.	175	-	10	9	15	8	20	25	23	24	19	12	10
	m.	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	ž.	173	-	10	9	15	7	20	25	23	24	18	12	10
- ženskih spolnih organa C51-C58	uk.	81	-	2	5	6	8	11	12	10	4	10	8	5
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	81	-	2	5	6	8	11	12	10	4	10	8	5
C53 vrat maternice (cerviks)	uk.	12	-	-	3	2	-	2	2	3	-	-	-	-
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	12	-	-	3	2	-	2	2	3	-	-	-	-

Tablica 7 - Broj novih slučajeva raka 2022. godine po dobi, spolu i sijelu -nastavak

Šifra MKB	Spol	Ukupno	0-19	20-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C54-C55 tijelo maternice (korpus) i nespecif. dio	uk.	32	-	-	1	-	5	3	6	3	2	4	6	2
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	32	-	-	1	-	5	3	6	3	2	4	6	2
C56 jajnik (ovarij)	uk.	31	-	2	1	4	2	6	3	3	1	6	1	2
	m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	31	-	2	1	4	2	6	3	3	1	6	1	2
- muških spolnih organa C60-C63	uk.	119	-	5	2	1	3	3	15	24	32	18	9	7
	m.	119	-	5	2	1	3	3	15	24	32	18	9	7
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C61 kestenjača (prostata)	uk.	104	-	-	-	-	1	3	11	24	32	18	9	6
	m.	104	-	-	-	-	1	3	11	24	32	18	9	6
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C62 sjemenik (testis)	uk.	10	-	5	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-
	m.	10	-	5	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-
	ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- urinarnog sustava C64-C68	uk.	113	-	2	2	1	1	9	9	23	21	20	11	14
	m.	79	-	1	2	1	-	6	6	13	19	15	9	7
	ž.	34	-	1	-	-	1	3	3	10	2	5	2	7
C64 bubreg, osim bubrežne zdjelice	uk.	45	-	2	2	1	-	2	4	11	7	10	4	2
	m.	30	-	1	2	1	-	1	2	5	6	8	3	1
	ž.	15	-	1	-	-	-	1	2	6	1	2	1	1
C67 mokraćni mjehur	uk.	62	-	-	-	-	1	6	4	11	13	10	6	11
	m.	44	-	-	-	-	-	4	3	7	12	7	5	6
	ž.	18	-	-	-	-	1	2	1	4	1	3	1	5
- oka, mozga i ostalih dijelova SŽS C69-C72	uk.	21	2	2	1	2	1	3	3	3	-	3	1	-
	m.	14	2	1	1	1	-	3	2	2	-	2	-	-
	ž.	7	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
C71 mozak	uk.	16	2	2	-	1	-	3	3	2	-	3	-	-
	m.	13	2	1	-	1	-	3	2	2	-	2	-	-
	ž.	3	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
- štitnjače i ostalih žlijezda s unut. izlučivanjem C73-C75	uk.	43	-	9	3	7	7	4	1	3	7	2	-	-
	m.	9	-	2	1	1	1	-	-	1	2	1	-	-
	ž.	34	-	7	2	6	6	4	1	2	5	1	-	-
C73 štitnjača	uk.	41	-	9	3	6	7	4	1	3	6	2	-	-
	m.	9	-	2	1	1	1	-	-	1	2	1	-	-
	ž.	32	-	7	2	5	6	4	1	2	4	1	-	-
- nedovoljno definir., sekund. i nespecif. sijela C76-C80	uk.	24	-	1	-	-	-	-	1	2	4	3	6	7
	m.	11	-	1	-	-	-	-	-	1	2	2	3	2
	ž.	13	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	3	5
C80 bez specificiranog sijela	uk.	20	-	1	-	-	-	-	1	2	3	3	6	4
	m.	10	-	1	-	-	-	-	-	1	2	2	3	1
	ž.	10	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	3	3
- limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96	uk.	103	1	5	2	6	3	13	4	10	14	13	14	18
	m.	44	1	3	1	2	2	7	2	4	5	4	8	5
	ž.	59	-	2	1	4	1	6	2	6	9	9	6	13
Hodgkinova bolest i limfomi C81-C86	uk.	56	-	4	1	5	2	9	4	6	7	7	5	6
	m.	22	-	2	-	1	1	5	2	1	1	3	5	1
	ž.	34	-	2	1	4	1	4	2	5	6	4	-	5
Leukemije C91-C95	uk.	28	1	-	1	1	1	3	-	1	1	4	5	10
	m.	15	1	-	1	1	1	1	-	1	1	1	3	4
	ž.	13	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	2	6
Novotvorine in situ (D00-D09)	uk.	51	-	6	2	2	3	6	7	7	8	3	5	2
	m.	20	-	1	1	-	-	1	3	4	4	2	4	-
	ž.	31	-	5	1	2	3	5	4	3	4	1	1	2
D06 in situ vrata maternice	uk.	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž.	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvor: HZJZ, Registar za rak

10.3. UMRILI OD RAKA

Prema DZS-u, u IŽ je u 2023. godini od novotvorina umrlo 753 osoba, 435 muškarca i 318 žena, od toga od zloćudnih novotvorina 744 osoba, 430 (57,8%) muškaraca i 314 žena.

U tablici 1. prikazani su umrli od raka po najčešćim sijelima raka, ukupno i po spolu.

Tablica 1 - Umrli od novotvorina (C00-D48) u Istarskoj županiji u 2023. godini po spolu

NAZIV DIJAGNOZE	Ukupno	%	Muški	%	Ženski	%
UKUPNO NOVOTVORINE C00-D48	753		435		318	
Zloćudne novotvorine ukupno C00-C97:	744	100,0	430	100,0	314	100,0
- <i>usne, usne šupljine i ždrijele C00-C14</i>	18	2,4	12	2,8	6	1,9
- <i>probavnih organa C15-C26</i>	264	35,5	167	38,8	97	30,9
-jednjaka C15	18	2,4	17	4,0	1	0,3
-želuca C16	45	6,0	25	5,8	20	6,4
-debelog crijeva (kolona) C18	86	11,6	63	14,7	23	7,3
-rektosigmoidnog prijelaza, završnog debelog crijeva (rektuma) čmara (anusa) i analnog kanala C19-C21	32	4,3	19	4,4	13	4,1
-jetre i intrahepatičnih žučnih vodova C22	34	4,6	21	4,9	13	4,1
-gušterače C25	38	5,1	18	4,2	20	6,4
- <i>dišnih i organa prsnog koša C30-C39</i>	171	23,0	112	26,0	59	18,8
-grkljana (larinksa) C32	5	0,7	4	0,9	1	0,3
-dušnika (traheje), dušnica (bronha) i pluća C33-C34	162	21,8	106	24,7	56	17,8
- <i>kosti i zglobove hrskavice C40-C41</i>	5	0,7	4	0,9	1	0,3
- <i>melanom i ostale zloćudne novotvorine kože C43-C44</i>	26	3,5	16	3,7	10	3,2
-melanom kože C43	20	2,7	11	2,6	9	2,9
- <i>mezotelijal. i mekog tkiva C45-C49</i>	7	0,9	4	0,9	3	1,0
-mezoteliom C45	6	0,8	4	0,9	2	0,6
- <i>dojke C50</i>	33	4,4			33	10,5
- <i>ženskih spolnih organa C51-C58</i>	42	5,6			42	13,4
-vrata maternice (cerviksa) C53	5	0,7			5	1,6
-tijela i nespecificiranog dijela maternice C54-C55	15	2,0			15	4,8
-jajnika (ovarija) C56	20	2,7			20	6,4
- <i>muških spolnih organa C60-C63</i>	39	5,2	39	9,1		
-kestenjače (prostate) C61	38	5,1	38	8,8		
- <i>urinarnog sustava C64-C68</i>	61	8,2	35	8,1	26	8,3
-bubrega, osim bubrežne zdjelice C64	23	3,1	9	2,1	14	4,5
-mokračnog mjehura C67	36	4,8	25	5,8	11	3,5
- <i>oka, mozga i ostalih djelova SŽS C69-C72</i>	19	2,6	11	2,6	8	2,5
-mozga C71	19	2,6	11	2,6	8	2,5
- <i>štitnjače i ostalih žlijezda s unutrašnjim izlučivanjem C73-C75</i>	3	0,4	2	0,5	1	0,3
-štitnjača C73	2	0,3	2	0,5	-	-
- <i>nedovoljno definirana, sekundarni nespecificirani sijela C76-C80</i>	16	2,2	10	2,3	6	1,9
- <i>limfnoga, hematopoeznoga i srodnoga tkiva C81-C96</i>	40	5,4	18	4,2	22	7,0
-Hodgkinova bolest i limfomi C81-C86	14	1,9	7	1,6	7	2,2
-leukemija C91-C95	13	1,7	6	1,4	7	2,2
Ukupno dobroćudne novotvorine (D10-D36)	3		1		2	
- moždane ovojnice (meninge) D32	3		1		2	
Ukupno novotvorine nesigurne i nepoznate prirode (D37-D48)	6		4		2	
-mijelodisplastični sindrom, limfna, hematopoetska i srodna tkiva D46-D48	6		4		2	

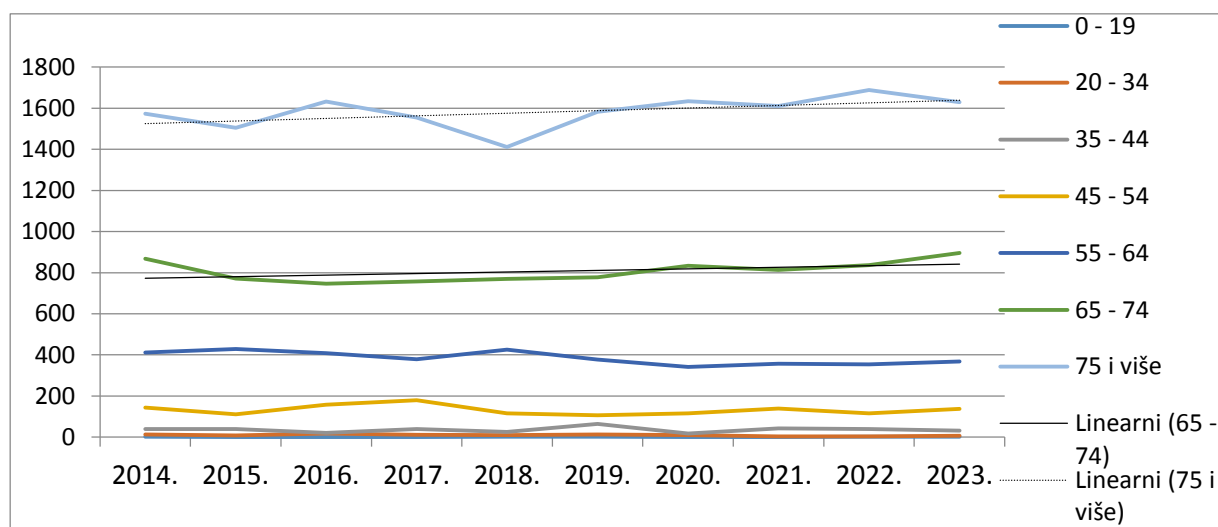
Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Broj umrlih raste s dobi, osobe iznad 65 godina čine 78,5% umrlih od raka, odnosno osobe iznad 75 godina 44,0%.

Tablica 2 - Umrli od raka (C00-C97) po dobnim skupinama 2014. - 2023. godine

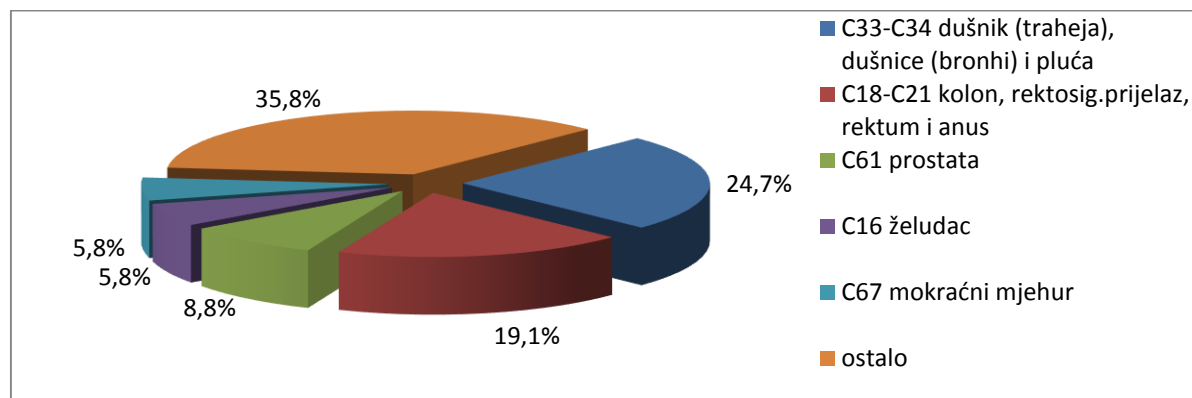
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
UKUPNO	681	648	680	674	648	682	684	694	716	744
0 - 19	1	-	-	-	1	1	-	-	1	1
20 - 34	5	3	6	4	3	4	3	1	1	2
35 - 44	11	11	6	11	7	18	5	12	11	9
45 - 54	43	32	44	49	31	28	30	36	30	37
55 - 64	132	137	131	121	134	117	105	109	107	111
65 - 74	185	168	167	176	186	196	223	223	235	257
75 i više	304	297	326	313	286	318	318	313	331	327

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Slika 1 - Dobno-specifične stope smrtnosti od raka 2014. - 2023. godine (na 100.000 stanovnika)

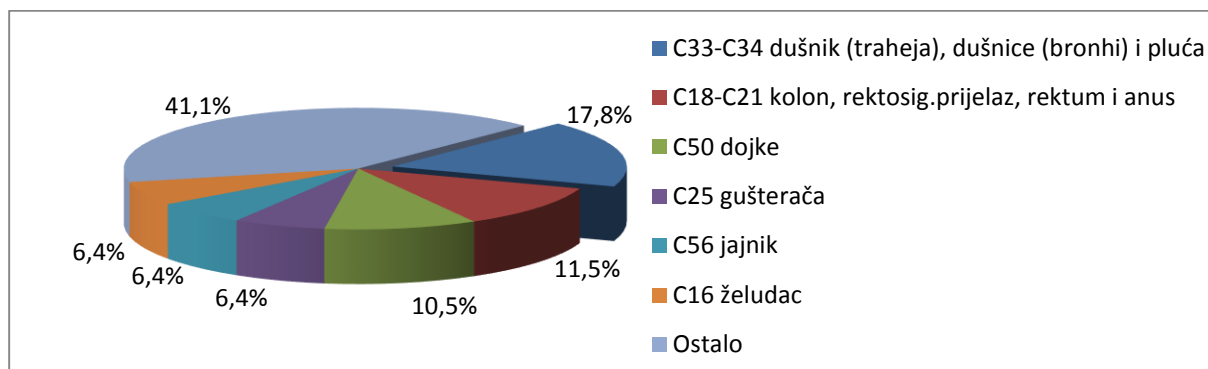
Najčešće sijelo raka među umrlim muškarcima u IŽ 2023. godine bio je rak traheje, bronha i pluća (24,7% umrlih muškaraca od raka), zatim kolorektalni rak (19,1%), rak prostate (8,8%), rak želuca odnosno rak mokraćnog mjehura (po 5,8%), ukupno 64,2%.

Slika 2 - Pet vodećih malignih bolesti - uzroka smrti osoba muškog spola u Istarskoj županiji u 2023. godini

Najčešće sijelo raka kod umrlih žena je rak traheje, bronha i pluća (17,8%), slijedi kolorektalni rak (11,5%), rak dojke (10,5%), rak gušterače, jajnika odnosno želuca (po 6,4%), ukupno 59,0%.

Slika 3 - Pet vodećih malignih bolesti - uzroka smrti osoba ženskog spola u 2023. godini

Gruba stopa mortaliteta od raka 2023.godine bila je za IŽ 372,9/100.000; 442,8/100.000 za muškarce i 306,6/100.000 za žene. Prema podacima o broju umrlih od malignih neoplazmi iz baze WHO Europe i procjene stanovništva RH iz DZS-a, grube stope mortaliteta za RH za 2021.godinu (zadnji objavljeni podaci) bile su 344,1/100.000 (409,4/100.000 za muškarce i 283,3/100.000 za žene).

Dobno-standardizirane stope mortaliteta iznosile su u 2023. godini za IŽ 189,9/100.000 (250,2/100.000 za muški i 145,1/100.000 za ženski spol), a za RH za 2021.godinu 191,1/100.000 (257/100.000 za muški i 144/100.000 za ženski spol) (*European Health Information Gateway, WHO Europe*), što znači da je IŽ unutar RH prosjeka.

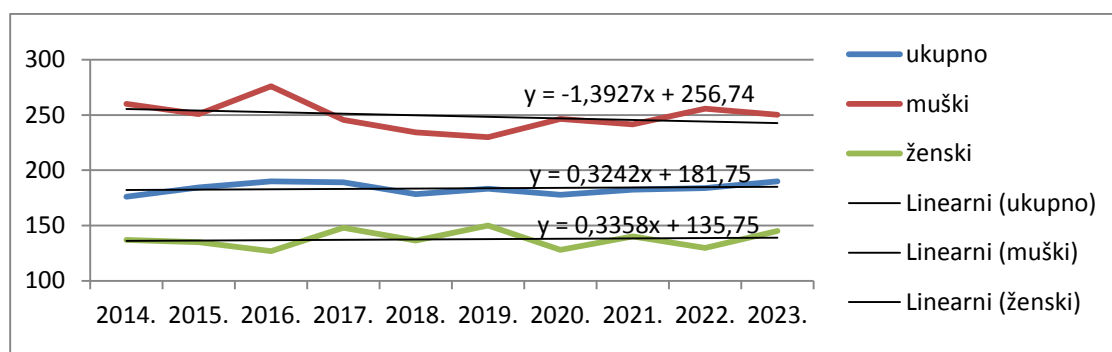
U zadnjem petogodišnjem razdoblju (2019.-2023.) godišnje je od raka umiralo u prosjeku 704,0 osoba, 406,2 muškog i 297,8 ženskog spola. Gruba stopa mortaliteta (prosjeck 2019.-2023.) iznosila je 360,4/100.000; 429,8/100.000 za muškarce i 295,4/100.000 za žene, a dobno-standardizirana 184,6/100.000 (246,2 za muški i 139,5 za ženski spol).

Tablica 3 - Mortalitet od raka u 2023.godini i u prosjeku 2019.- 2023.godine

	2023.			2019.-2023.		
	Broj	Grube stope	Dobno standard. stope (EU)	Godišnji prosjek	Grube stope	Dobno standard. stope (EU)
Ukupno rak (C00-C97)	744	372,9	189,9	704,0	360,4	184,6
-muški	430	442,8	250,2	406,2	429,8	246,2
-ženski	314	306,6	145,1	297,8	295,4	139,5
Rak traheje, bronha i pluća (C33-C34)	162	81,2	41,3	154,6	79,1	42,6
-muški	106	109,1	61,3	99,4	105,1	60,6
-ženski	56	54,7	24,7	55,2	54,8	28,1
Rak kolona, rektuma i anusa (C18-C21)	118	59,1	29,3	109,4	56,0	26,7
-muški	82	84,4	47,5	68,6	72,7	40,2
-ženski	36	35,2	15,5	40,8	40,5	16,8
Rak dojke (ž)(C50)	33	32,2	20,9	36,8	36,5	20,0
Rak prostate (m) (C61)	38	39,1	20,4	43,6	46,1	23,6
Rak vrata maternice (ž) (C53)	5	4,9	2,0	4,6	4,6	2,8

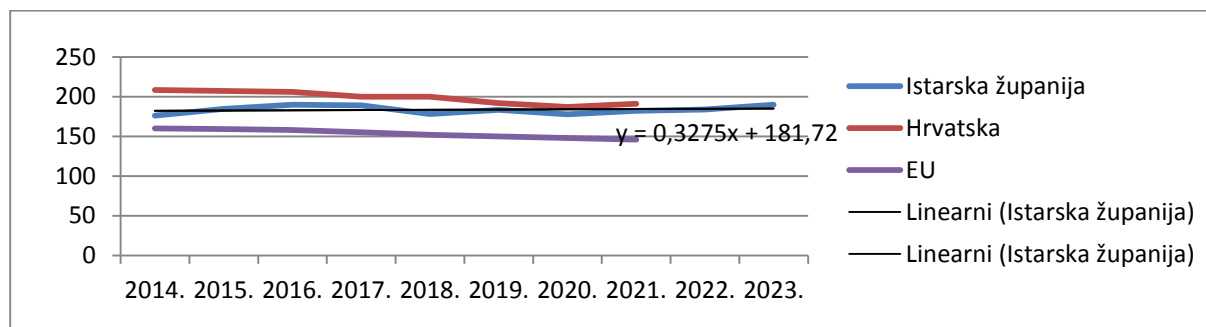
Dobno-standardizirane stope smrtnosti pružaju mogućnost usporedbe među područjima s različitim dobnim sastavom stanovništva koji bi mogao utjecati na naše zaključivanje o pojavnosti određenih bolesti pa tako i uzroka smrti. Stope za IŽ su računate od 2012.-2020. prema Reviziji procjene stanovništva DZS-a, za 2021.g. i dalje prema Procjeni. Stope za RH i EU preuzete su od *European Health Information Gateway*, *WHO Regional Office for Europe* (link <https://gateway.euro.who.int/en/hfa-explorer/>). Za standardizaciju je korišteno standardno europsko stanovništvo 1976. (koje koristi i WHO).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina 2014.-2023.g. u IŽ praktički stagniraju, baš kao i stope za ženski spol, dok stope za muški spol pokazuju pad. Stope za muškarce su dvostruko veće od stopa za žene.

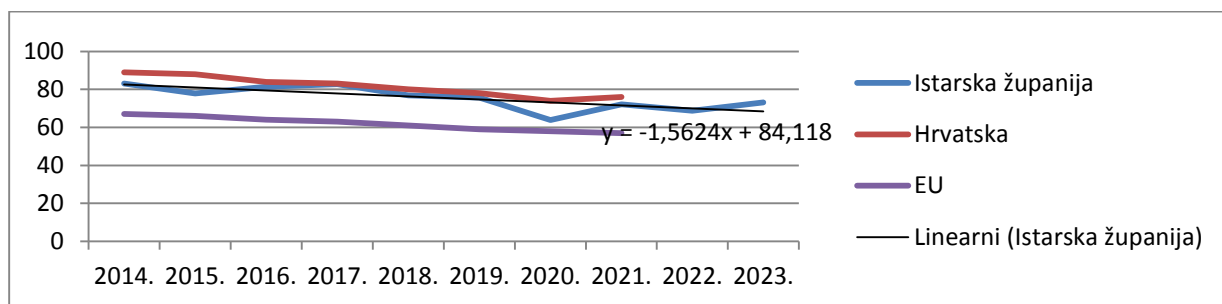
Slika 4 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina (ukupna dob) po spolu na 100.000 stanovnika

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina za ukupnu dob su bliže stopama RH, a veće od EU.

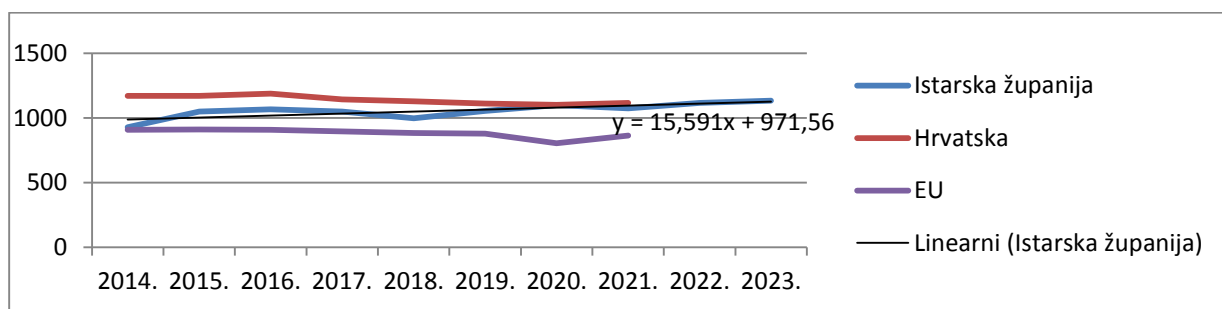

Slika 5 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina za dob 0- 64 godine su u padu, a za dob iznad 65 godina u porastu.

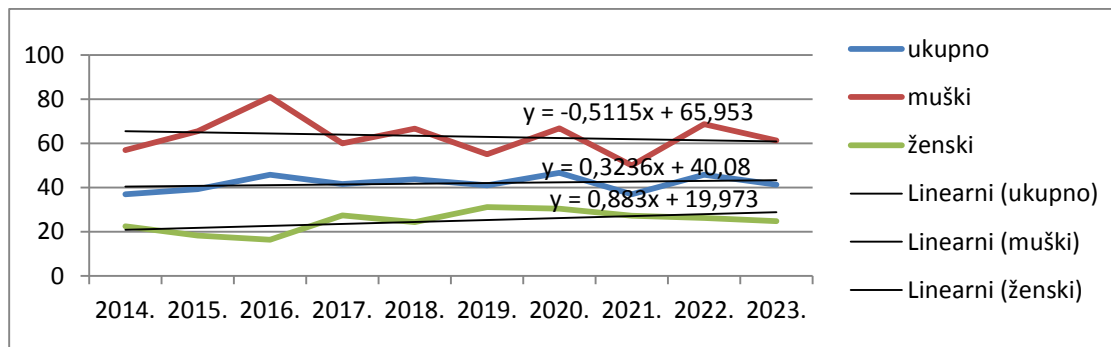

Slika 6 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina, na 100.000 stanovnika (0-64 godine)

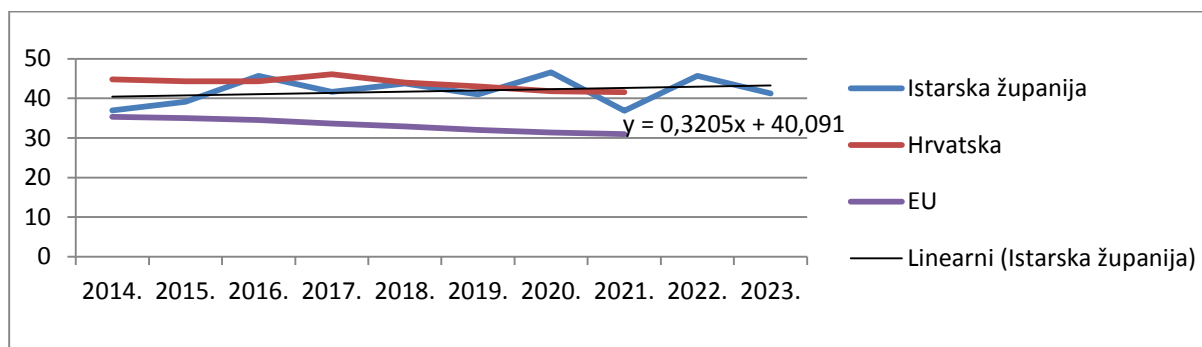
Slika 7 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od zloćudnih novotvorina, na 100.000 stanovnika (65 i više godina)

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća (ukupna dob) 2014.-2023.g. u IŽ praktički stagniraju, stope za ženski spol rastu, dok stope za muški spol blago padaju. Stope za muškarce su dvostruko veće od stopa za žene.

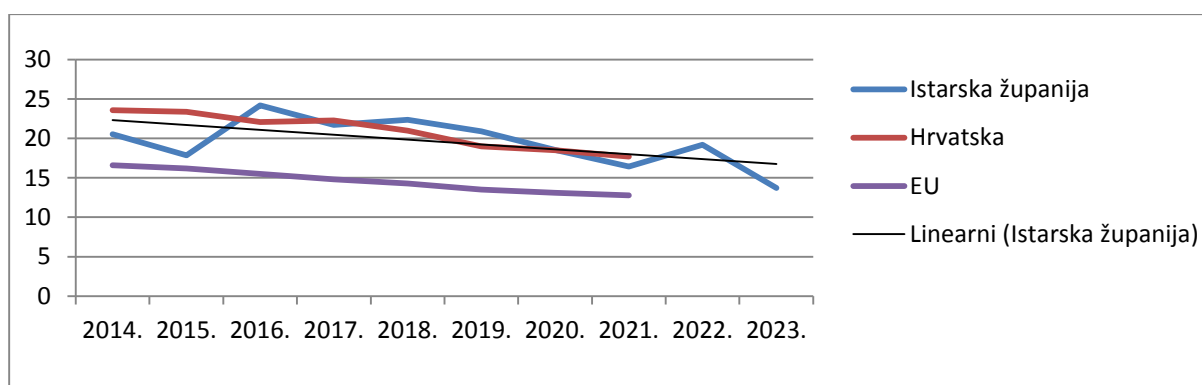
Slika 8 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća (ukupna dob) po spolu na 100.000 stanovnika

Stope za rak traheje, bronha i pluća (ukupna dob) bliže su RH, a veće od EU.

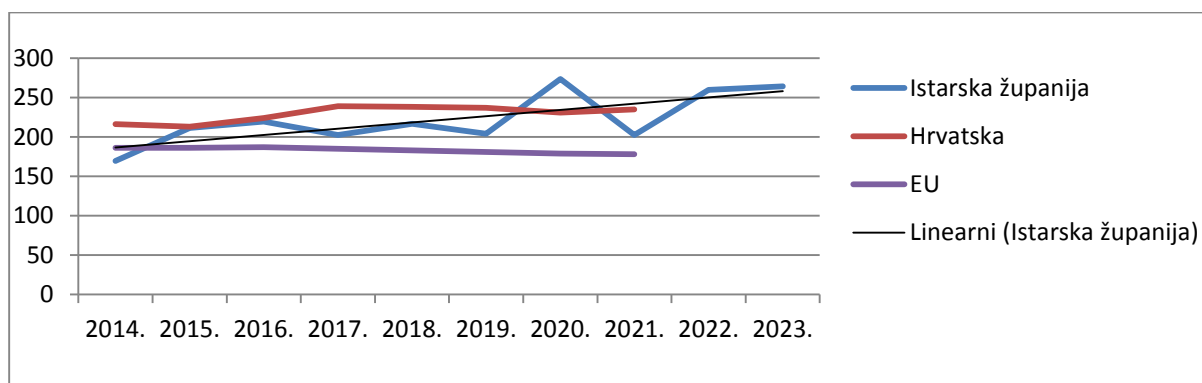

Slika 9 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća za dob 0- 64 godine su u padu, a za dob iznad 65 godina u porastu.

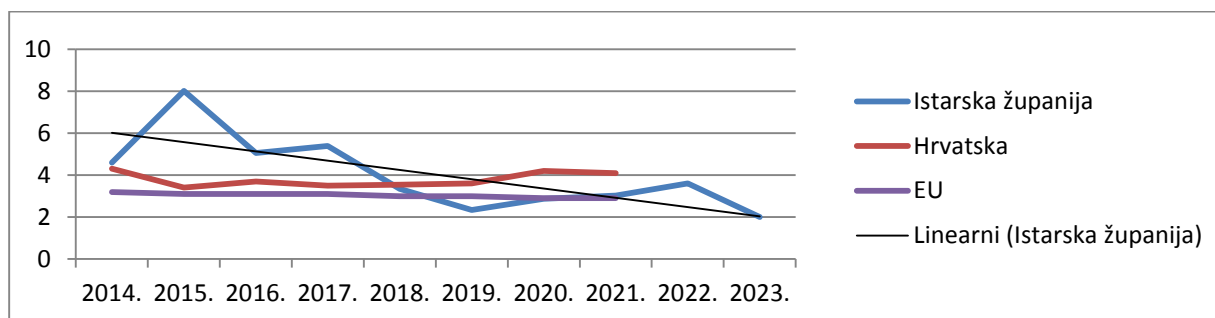

Slika 10 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća, na 100.000 stanovnika (0-64 godine)

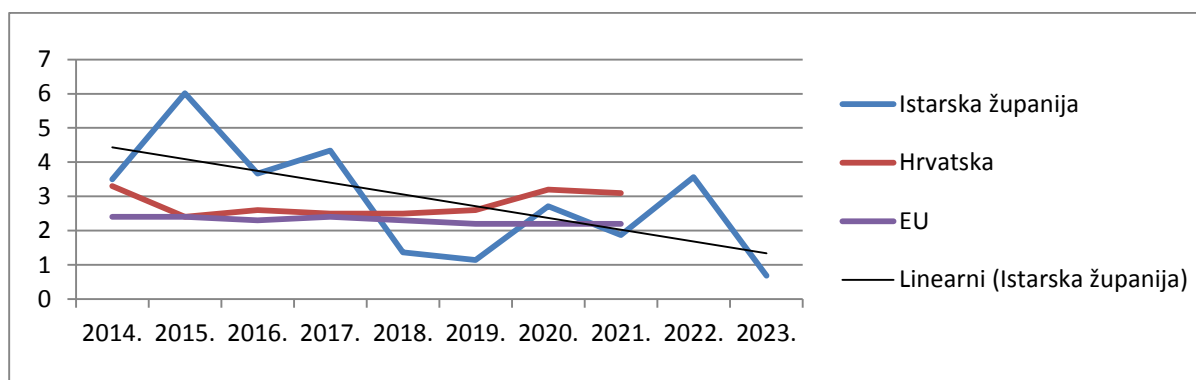

Slika 11 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

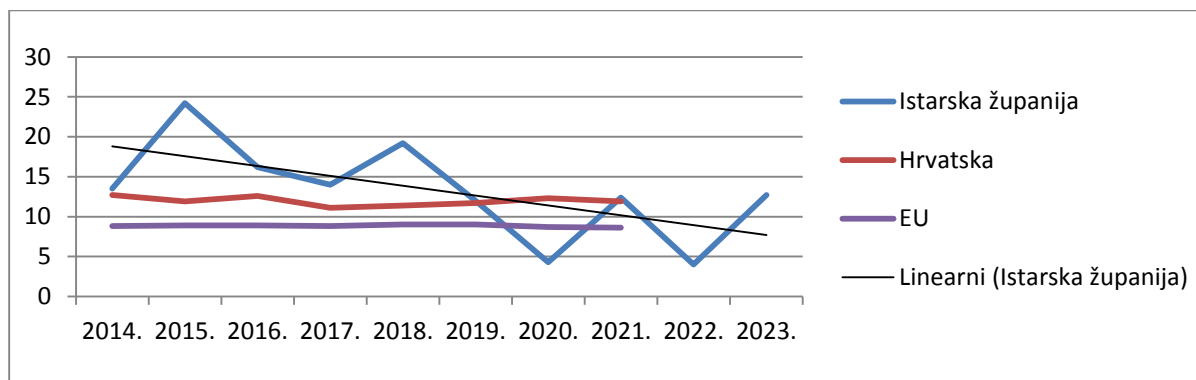
Kod raka vrata maternice stope (ukupna dob, dob 0-64 te 65 i više godina) su u padu, slične EU, nešto niže od RH.

Slika 12 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka vrata maternice, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

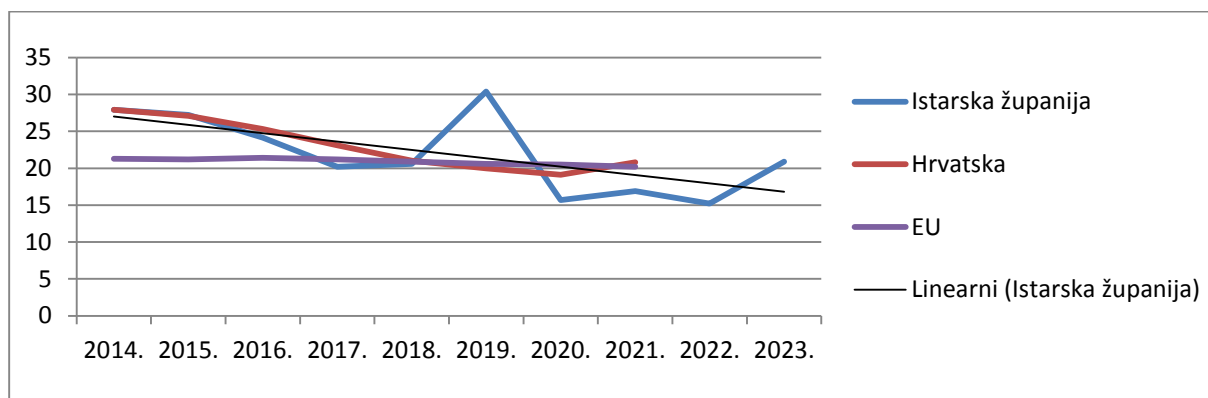

Slika 13 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka vrata maternice, na 100.000 stanovnika (0-64 godine)

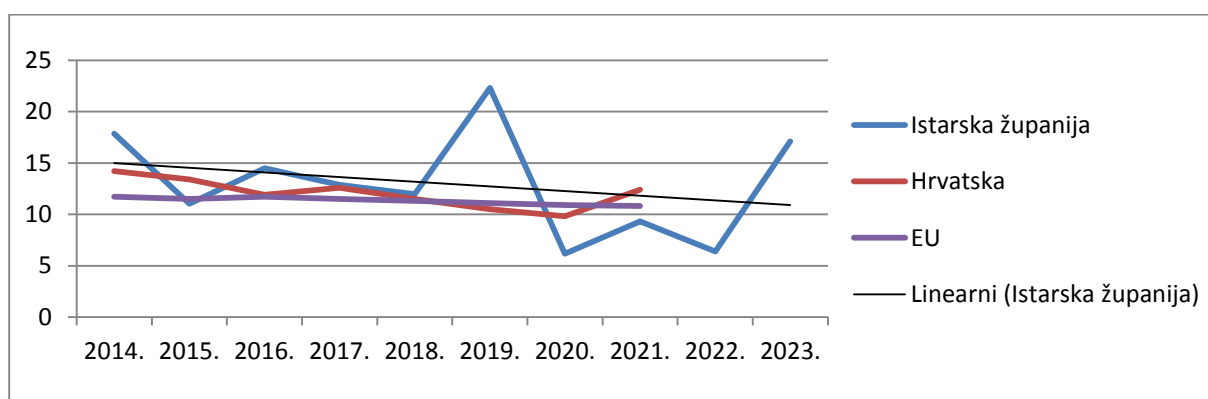

Slika 14 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka vrata maternice, na 100.000 stanovnika (65 i više godina)

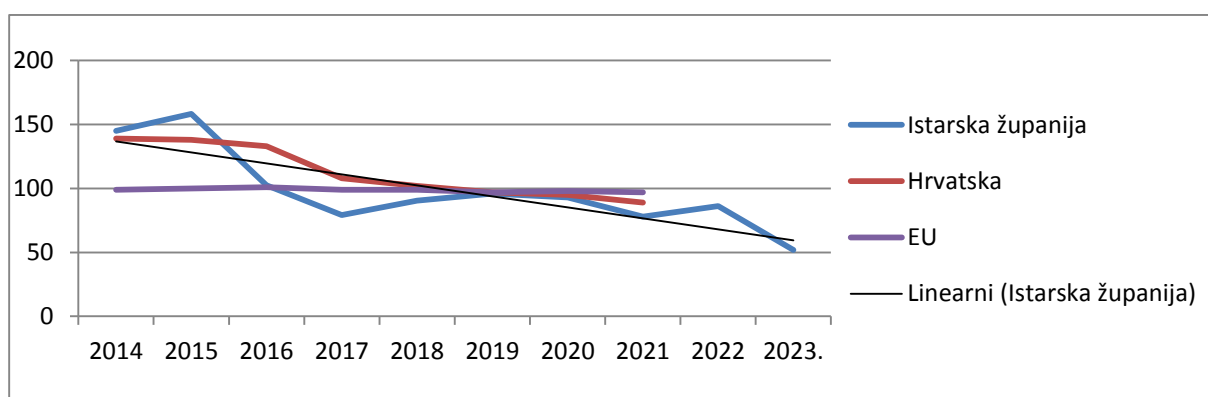
Kod raka dojke stope (ukupna dob, 0-64 te 65 i više godina) su u padu, slične stopama RH i EU.

Slika 15 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka dojke žena, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

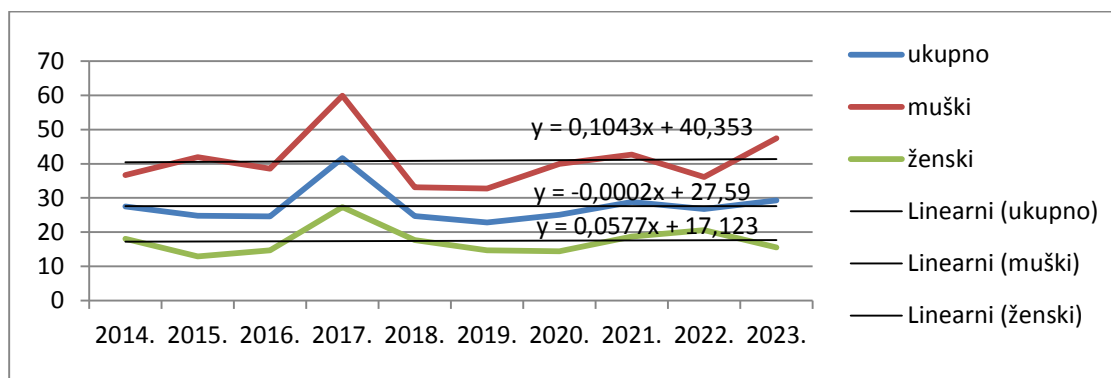

Slika 16 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka dojke žena, na 100.000 stanovnika (0-64 godina)

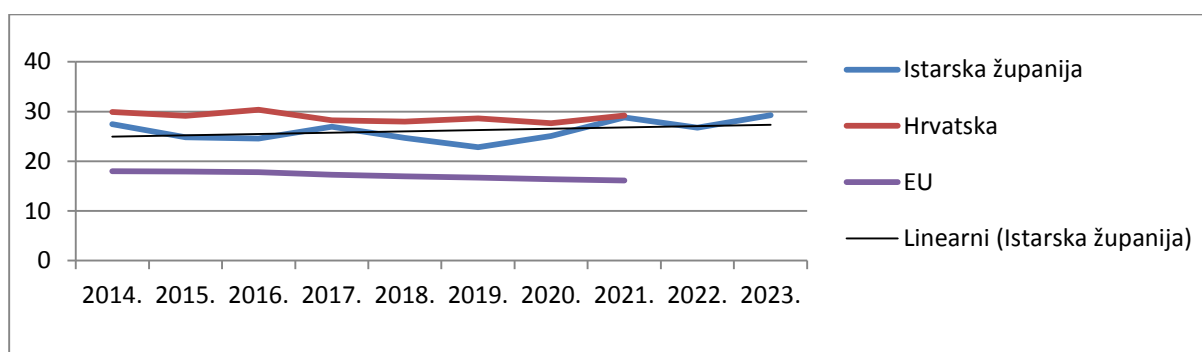
Slika 17 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka dojke žena, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka kolona, rektuma i anusa (ukupna dob) 2014.-2023.g. u IŽ praktički stagniraju. Stope za muškarce su dvostruko veće od stopa za žene.

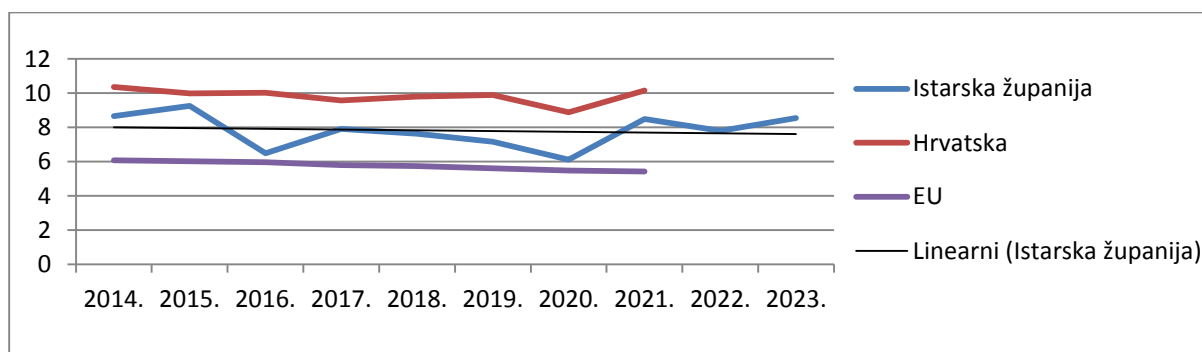

Slika 18 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka kolona, rektuma i anusa (ukupna dob) po spolu na 100.000 stanovnika

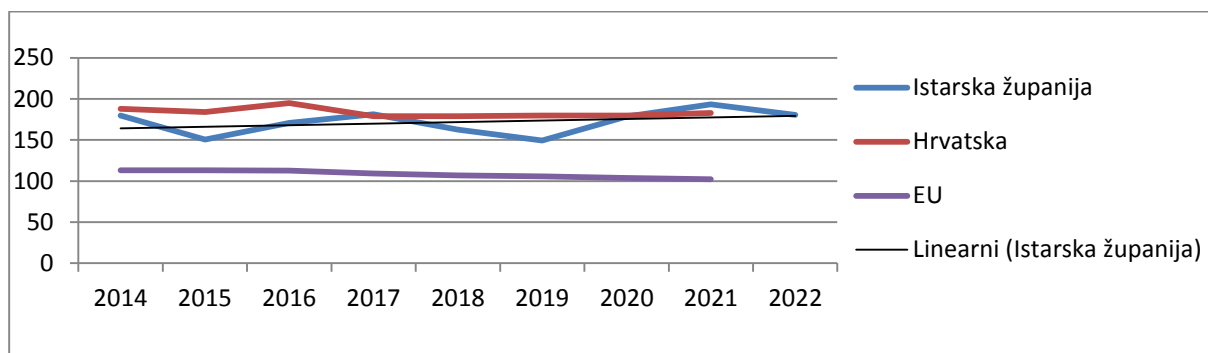
Za kolorektalni rak (ukupna dob, 0-64 te 65 i više godina) stope su više od EU i slične RH.

Slika 19 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka kolona, rektuma i anusa, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

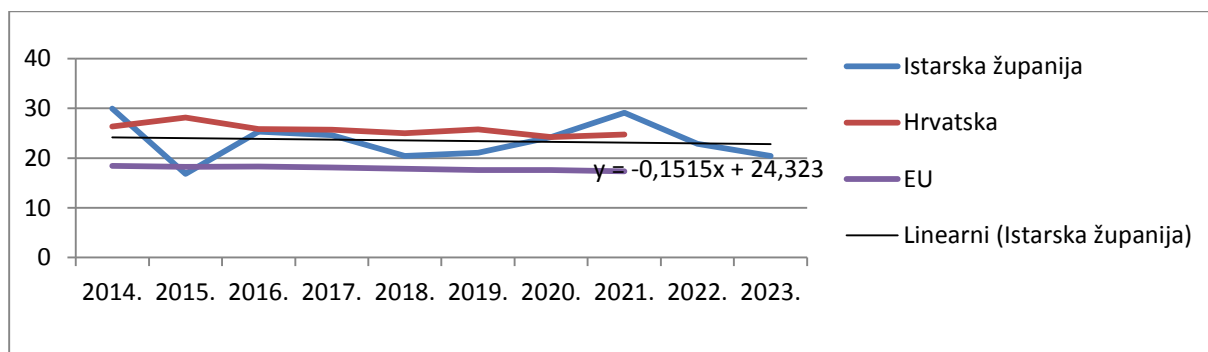

Slika 20 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka kolona, rektuma i anusa, na 100.000 stanovnika (0-64 godine)

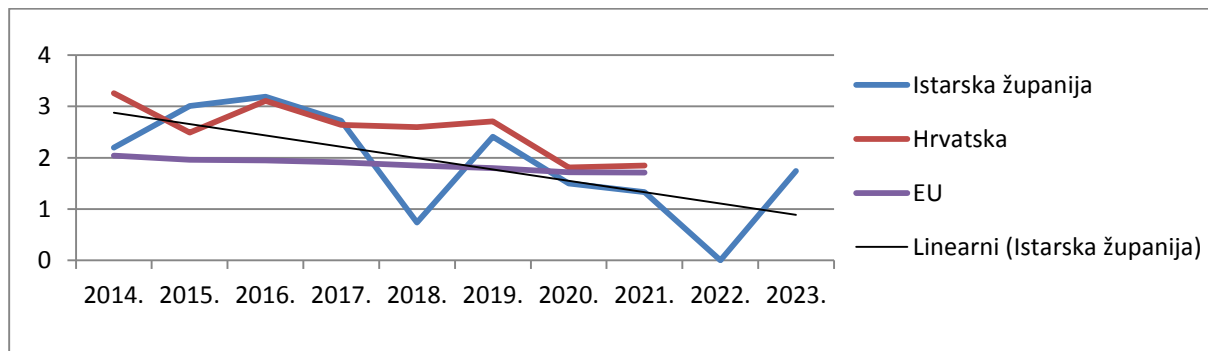

Slika 21 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka debelog crijeva, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

Kod raka prostate, stope smrtnosti (ukupna dob i 0-64 g.) su u padu, za ukupnu dob te dob 65 i više godina slične su RH, a nešto veće od EU, dok su za dob 0-64 slične RH i EU.

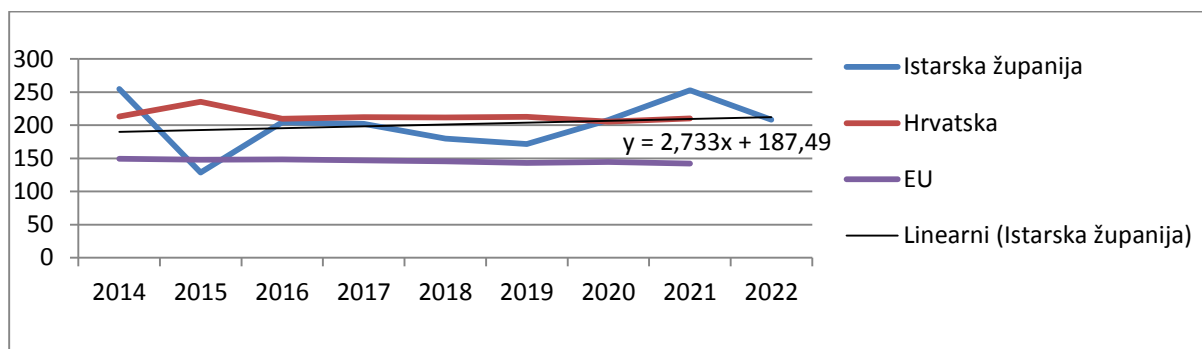

Slika 22 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka prostate kod muškaraca, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

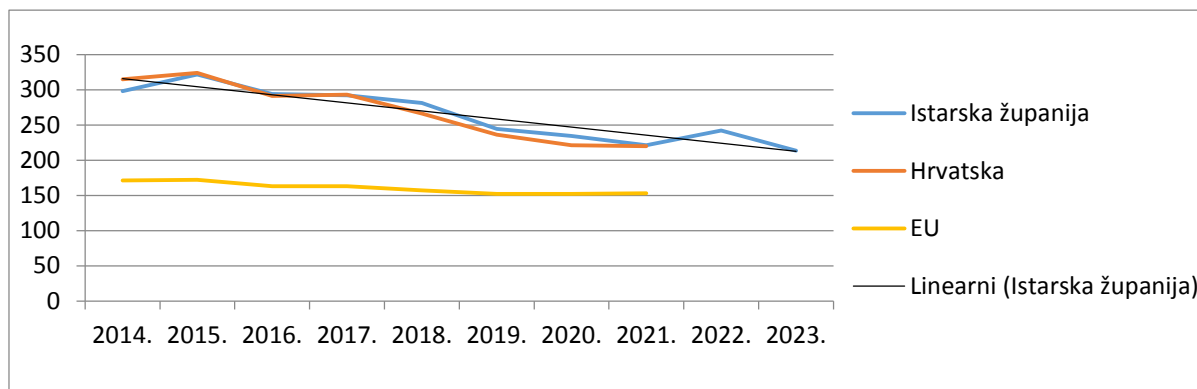
Slika 23 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka prostate kod muškaraca, na 100.000 stanovnika (0-64 godine)

Slika 24 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka prostate (muškarci), na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

Stope za bolesti vezane uz pušenje (obuhvaćaju rak usne šupljine, ždrijela, jednjaka, grkljana i pluća, srčani infarkt, kroničnu ishemičnu bolest srca, cerebrovaskularne bolesti, kronične bolesti donjeg dišnog sustava) su veće za IŽ i RH u odnosu na EU.

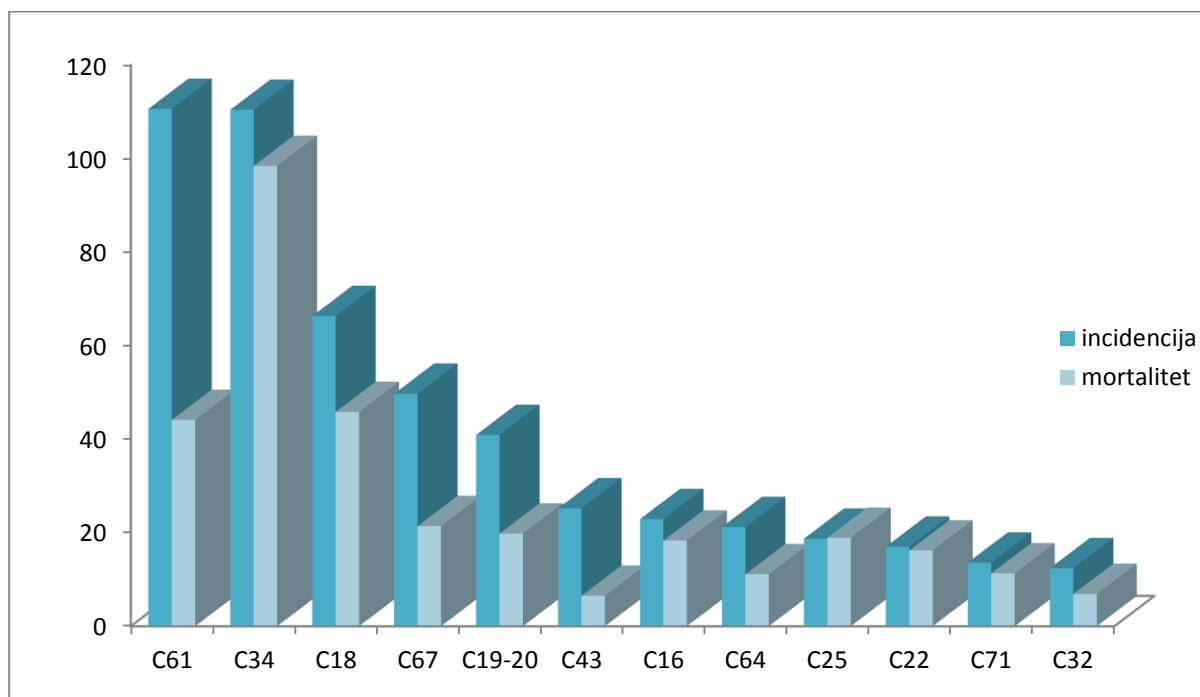

Slika 25 - Dobno-standardizirane stope smrtnosti bolesti vezanih uz pušenje*, na 100.000 stanovnika (ukupna dob)

* C01-02, C05-07, C09-10, C12-15, C32, C34, I21-22, I25, I60-64, I67, I69, J42, J44-45

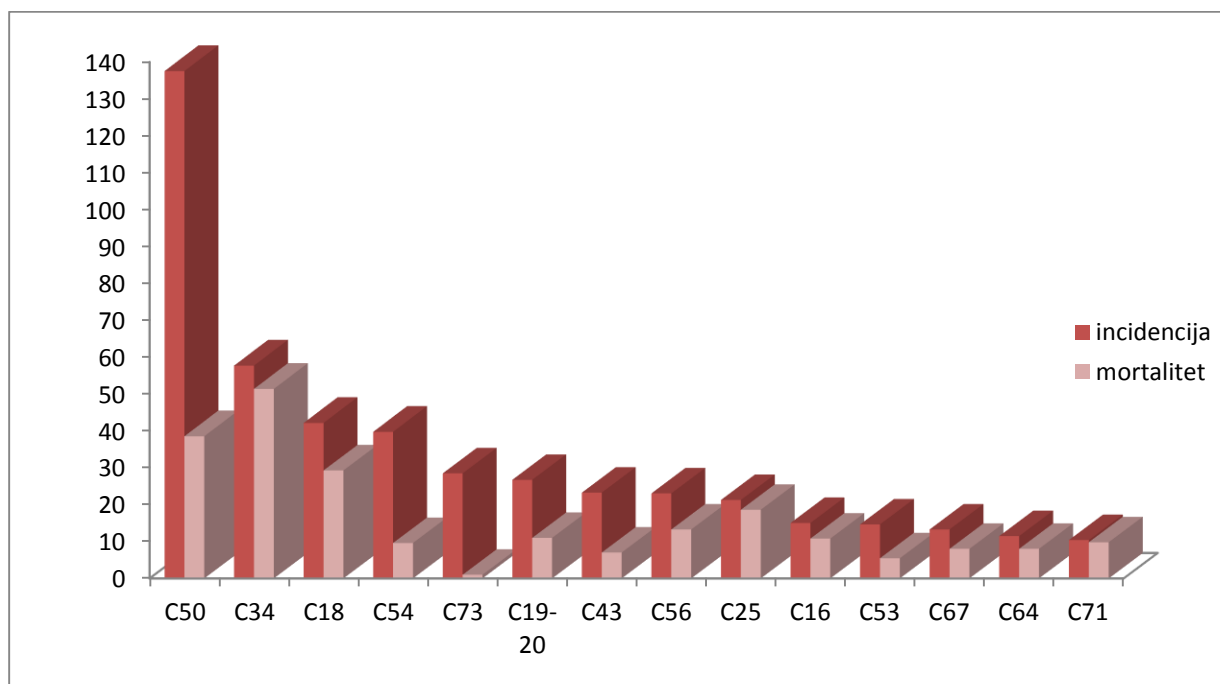
Omjer smrti zbog raka i novih slučajeva raka (prosjeak 2017.-2021.godine) bio je 0,56 (muški 0,62 i ženski 0,49). Poželjna vrijednost omjera je ispod 0,45, a prihvatljiva ispod 0,5.

Visoki omjer umrlih u odnosu na novooboljele uočljiv je kod muškaraca posebno za rak gušterače (1,01), jetre (0,95), bronha i pluća (0,89), mozga (0,83), želuca (0,80), debelog crijeva (0,69), grkljana (0,56) i rak bubrega (0,52). Kod muškaraca poželjna je vrijednost ostvarena za rak mokraćnog mjehura (0,43), prostate (0,40) i melanoma (0,26), a prihvatljiva vrijednost za rak rektosigmoidnog prijelaza i rektuma (0,48).

Slika 26 - Vodeća sijela raka kod novooboljelih osoba muškog spola iz IŽ – gruba stopa incidencije i mortaliteta (prosjeak 2017.-2021. godina), na 100.000

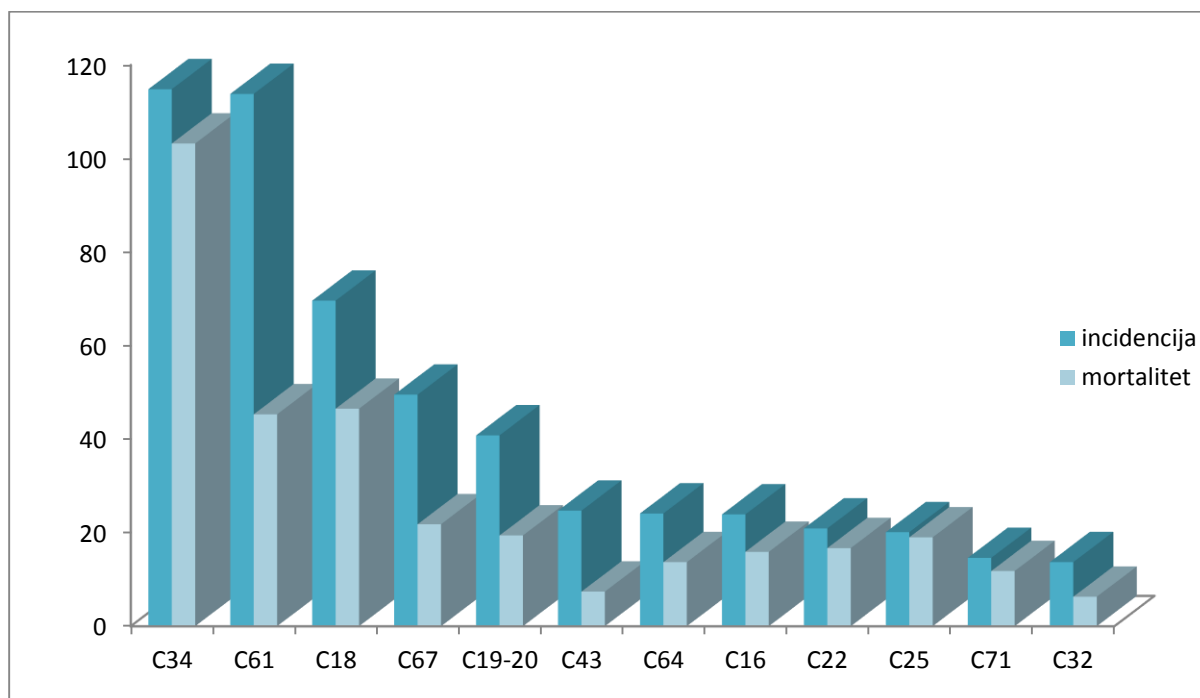
Visoki omjer umrlih u odnosu na novooboljele kod žena vidljiv je za rak mozga (0,94), bronha i pluća (0,89), gušterače (0,87), želuca (0,72), debelog crijeva (0,70), bubrega (0,70), mokraćnog mjehura (0,60) i jajnika (0,58). Kod žena poželjna je vrijednost ostvarena za rak rektosigmoidnog prijelaza i rektuma (0,41), vrata maternice (0,37), melanoma (0,30), dojke (0,28), trupa maternice (0,24) i štitnjače (0,03).

Slika 27 - Vodeća sijela raka kod novooboljelih osoba ženskog spola u IŽ – gruba stopa incidencije i mortaliteta (prosjeak 2017.-2021. godina), na 100.000

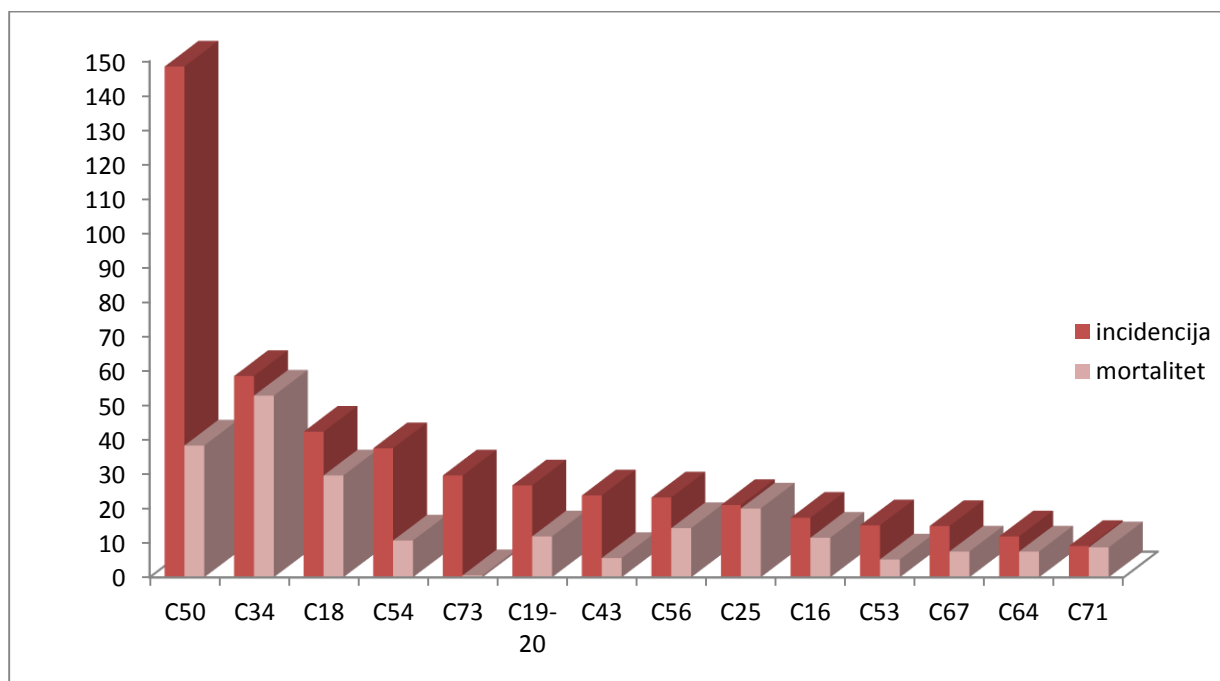
Omjer smrti zbog raka i novih slučajeva raka (prosjek 2018.-2022.godine) bio je 0,54 (muški 0,60 i ženski 0,48). Poželjna vrijednost omjera je ispod 0,45, a prihvatljiva ispod 0,5.

Visoki omjer umrlih u odnosu na novooboljele uočljiv je kod muškaraca posebno za rak gušterače (0,95), bronha i pluća (0,90), mozga (0,81), jetre (0,80), želuca (0,67), debelog crijeva (0,67) i rak bubrega (0,57). Kod muškaraca poželjna je vrijednost ostvarena za rak mokraćnog mjehura (0,44), prostate (0,40) i melanoma (0,30), a prihvatljiva vrijednost za rak rektosigmoidnog prijelaza i rektuma (0,48) te za rak grkljana (0,46).

Slika 28 - Vodeća sijela raka kod novooboljelih osoba muškog spola iz IŽ – gruba stopa incidencije i mortaliteta (prosjek 2018.-2022. godina), na 100.000

Visoki omjer umrlih u odnosu na novooboljele kod žena vidljiv je za rak mozga (0,96), gušterače (0,95), bronha i pluća (0,90), debelog crijeva (0,70), želuca (0,66), bubrega (0,63), jajnika (0,62) i mokraćnog mjehura (0,50). Prihvatljiva je vrijednost kod žena za rak rektosigmoidnog prijelaza i rektuma (0,45), a poželjna je vrijednost ostvarena za rak vrata maternice (0,34), melanoma (0,24), dojke (0,26), trupa maternice (0,29) i štitnjače (0,02).

Slika 29 - Vodeća sijela raka kod novooboljelih osoba ženskog spola u IŽ – gruba stopa incidencije i mortaliteta (prosjeak 2018.-2022. godina), na 100.000

10.4. NACIONALNI PROGRAMI

10.4.1. RANO OTKRIVANJE RAKA DEBELOG CRIJEVA

Prema podacima iz NPP aplikacije u **petom ciklusu** Nacionalnog programa **ranog otkrivanja raka debelog crijeva** od svibnja 2021. godine do rujna 2023. godine, Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije (NZZJZIJ) poslao je 73.383 poziva na uključivanje u Program osobama oba spola rođenima od 1947. do 1971. godine, odazvalo se 31,4% populacije (RH 30,7%). Veći odaziv je evidentiran kod starijih godišta (npr. 1949.g. 37,1%, a 1969.g. 27,0%), a nešto je veći odaziv i kod žena (31,6%) u odnosu na muškarce (31,1%).

Testirano je 14.619 uzoraka stolice odnosno 24,1% testiranih (RH 24,4%). Veći odaziv na test je također evidentiran kod starijih godišta (npr. 1949.g. 33,1%, a 1971.g. 13,4%), kao i kod žena (25,3%) u odnosu na muškarce (22,8%). Nalaz je bio pozitivan kod 399 osoba (2,7%), od toga 228 (3,6%) kod muškaraca i 171 (2,1%) kod žena.

Tablica 1 - Odaziv i rezultati obrade uzoraka stolica u 5. ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u Istarskoj županiji od svibnja 2021. do rujna 2023.

Godište	Ciljana populacija	Poslano poziva	Broj odazvanih	Odaziv2 %	Broj testiranih osoba	% odaziv2 na test	Pozitivan nalaz testa	% pozitivnih
1947.	2.463	2.083	581	35,09	520	32,36	19	3,65
1948.	2.654	2.232	620	35,26	553	31,46	18	3,25
1949.	2.874	2.446	745	37,12	662	33,05	22	3,32
1950.	3.032	2.517	692	33,85	620	31,49	21	3,39
1951.	2.934	2.477	667	32,98	607	30,89	17	2,80
1952.	3.371	2.843	875	36,16	752	32,15	24	3,19
1953.	3.351	2.883	793	32,40	696	29,45	14	2,01
1954.	3.448	2.917	850	33,73	730	30,25	14	1,92
1955.	3.470	3.006	885	33,77	775	30,86	33	4,26
1956.	3.688	3.152	961	34,07	792	29,74	6	0,76
1957.	3.351	2.902	867	33,63	711	28,86	15	2,11
1958.	3.596	3.063	947	35,16	771	30,03	23	2,98
1959.	3.743	3.223	914	33,32	732	26,66	17	2,32
1960.	3.805	3.308	710	27,81	598	22,35	14	2,34
1961.	3.761	3.276	786	30,10	629	22,98	17	2,70
1962.	3.737	3.278	718	28,10	568	20,22	20	3,52
1963.	3.579	3.098	702	29,83	554	21,16	18	3,25
1964.	3.507	3.057	627	27,05	489	18,55	13	2,66
1965.	3.749	3.297	644	26,81	478	17,38	7	1,46
1966.	3.559	3.132	644	27,78	474	18,22	14	2,95
1967.	3.532	3.169	640	29,44	460	17,48	12	2,61
1968.	3.275	2.954	553	28,20	395	16,15	13	3,29
1969.	3.191	2.861	492	27,02	353	14,55	14	3,97
1970.	3.209	3.020	504	31,49	350	14,07	8	2,29
1971.	3.380	3.1897	506	29,07	350	13,41	6	1,71
UKUPNO	84.259	73.383	17.923	31,35	14.619	24,12	399	2,73
RH	1.667.355	1.309.742	317.003	30,69	240.788	24,35	6.769	2,81

Izvor: NPP aplikacija

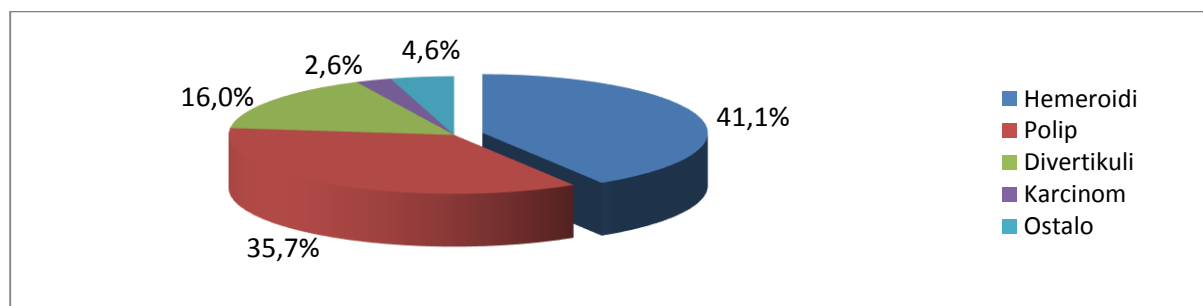
Obzirom da se svi nalazi kolonoskopije ne upisuju u NPP aplikaciju, prikazani su podaci koje je prikupio NZZJZ IŽ. Svi pozitivni pacijenti kontaktirani su i ponuđena im je kolonoskopija u OB Pula, 36 osoba je odbilo kolonoskopiju, a kolonoskopiju je obavilo 370 (91,1%) osoba. Patološki nalaz otkriven je kod 94,6% kolonoskopiranih osoba.

Tablica 2 - Rezultati kolonoskopija u 5. ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u IŽ (od svibnja 2021. do rujna 2023.)

Godište	Odbili kolonoskopiju	Obavljeno kolonoskopija	Uredan nalaz	Patološki nalaz
1947.	2	17	1	16
1948.	1	17	-	17
1949.	1	22	1	21
1950.	2	19	1	18
1951.	3	15	1	14
1952.	4	21	1	20
1953.	2	15	1	14
1954.	1	13	-	13
1955.	3	30	2	28
1956.	-	6	1	5
1957.	1	15	-	15
1958.	3	20	2	18
1959.	1	16	1	15
1960.	1	14	-	14
1961.	1	16	-	16
1962.	3	17	-	17
1963.	1	17	1	16
1964.	1	12	1	11
1965.	-	7	-	7
1966.	1	13	1	12
1967.	-	12	2	10
1968.	-	13	1	12
1969.	2	12	1	11
1970.	-	8	1	7
1971.	2	4	1	3
Ukupno	36	371	21	350

Izvor: NZZJZ IŽ

Od patoloških nalaza najčešći su bili hemeroidi (41,1%), zatim polipi (35,7%), divertikuli (16,0%), ostalo (4,6%) i karcinom (2,6%). Polipi su tijekom kolonoskopije odstranjeni kako bi se spriječio razvoj kolorektalnog raka.

Slika 1 - Patološki nalazi utvrđeni kolonoskopijom u 5. ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u IŽ od svibnja 2021. do rujna 2023.

Prema podacima iz NPP aplikacije u šestom ciklusu Nacionalnog programa **ranog otkrivanja raka debelog crijeva** od rujna 2023. godine do prosinca 2023. godine (ciklus se nastavlja-nepotpuni podaci). Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije (NZZJZ IŽ)

poslao je 15.660 poziva na uključivanje u Program osobama oba spola rođenima od 1949. do 1973.godine, odazvalo se 40,6% populacije (RH 31,2%).

Testirano je 2.916 uzoraka stolice odnosno 26,7% testiranih (RH 18,4%). Nalaz je bio pozitivan kod 17 osoba (0,6%).

Tablica 3 - Odaziv i rezultati obrade uzoraka stolica u 6. ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u Istarskoj županiji od rujna 2023. do prosinca 2023. – nepotpuni rezultati ciklusa

Godište	Ciljana populacija	Poslano poziva	Broj odazvanih	Broj testiranih osoba	Pozitivan nalaz testa
1949.	2.742	10	10	6	2
1950.	2.883	6	6	5	-
1951.	2.805	4	4	1	-
1952.	3.248	12	12	6	-
1953.	3.256	8	8	4	-
1954.	3.258	15	14	5	-
1955.	3.393	7	7	5	2
1956.	3.628	12	12	6	-
1957.	3.290	15	15	12	-
1958.	3.575	43	43	32	-
1959.	3.719	156	154	35	1
1960.	3.810	284	280	131	1
1961.	3.803	365	360	246	2
1962.	3.805	359	355	234	1
1963.	3.678	350	343	239	2
1964.	3.613	330	325	233	1
1965.	3.910	333	324	240	-
1966.	3.722	303	299	197	2
1967.	3.708	301	301	190	-
1968.	3.468	272	269	173	-
1969.	3.419	234	230	145	-
1970.	3.448	2.718	488	150	-
1971.	3.607	2.896	535	181	1
1972.	3.635	3.308	682	200	1
1973.	3.646	3.319	590	240	1
UKUPNO	87.169	15.660	5.666	2.916	17

Izvor: NPP aplikacija

10.4.2. RANO OTKRIVANJE RAKA DOJKE

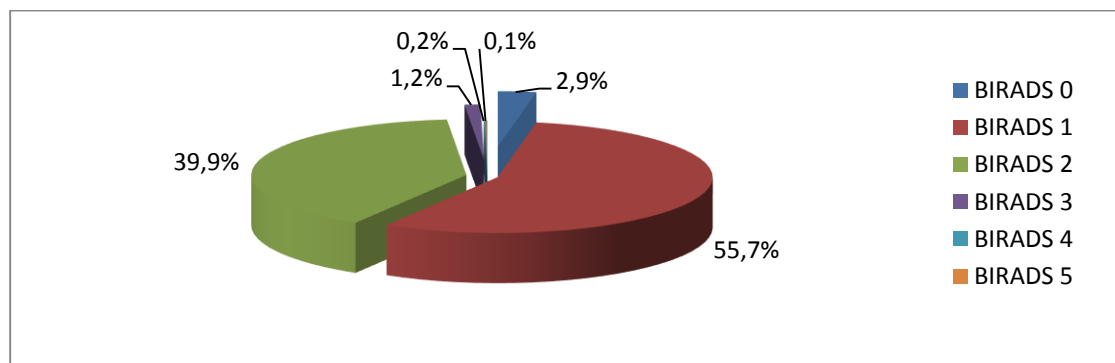
U **sedmom ciklusu** Nacionalnog programa **ranog otkrivanja raka dojke** na mamografiju su pozivane žene rođene od 1952. do 1971.godine. Od ožujka 2021. godine do ožujka 2023. godine, NZZJŽ je na mamografski pregled pozvao 30.110 žena (odnosno sve koje se moglo pozvati), a poslano je i 14.651 ponovnih poziva ženama koje se nisu odazvale. Uvedeno je 16.008 nalaza, a ukupni odaziv žena bio je 64,1% (RH 62,2%).

Tablica 4 - Žene pozivane u 7. ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u Istarskoj županiji (od ožujka 2021. do ožujka 2023.g.)

Godište	Ciljana populacija	Pozvane žene	Uvedenih nalaza	% odaziv ²
1952.	1.748	1.468	828	67,49
1953.	1.674	1.437	847	68,83
1954.	1.733	1.473	821	65,96
1955.	1.815	1.603	962	70,53
1956.	1.839	1.577	907	68,54
1957.	1.675	1.473	827	66,08
1958.	1.723	1.504	874	67,73
1959.	1.835	1.616	897	65,55
1960.	1.907	1.644	894	64,64
1961.	1.886	1.615	899	65,81
1962.	1.816	1.580	841	62,96
1963.	1.724	1.474	758	62,30
1964.	1.693	1.439	755	63,59
1965.	1.836	1.574	794	59,64
1966.	1.779	1.496	737	59,76
1967.	1.775	1.527	756	60,30
1968.	1.609	1.363	659	60,42
1969.	1.607	1.345	654	59,02
1970.	1.600	1.425	641	61,67
1971.	1.627	1.477	657	59,62
Ukupno	34.901	30.110	16.008	64,12
RH	699.404	551.016	283.563	62,17

Izvor: NPP aplikacija

Kod 95,6% nalaz je bio uredan (BI-RADS 1 i 2), kod 2,9% žena nalaz je bio BI-RADS 0 (potrebne dodatne pretrage kako bi se utvrdila priroda promjene), dok je u 1,2% žena nalaz bio BI-RADS 3 (vjerojatno benigan – rizik maligniteta manji od 2%), a u 0,3% nađena je suspektna ili visoko suspektna promjena (BI-RADS 4 i 5).

Slika 2 - Nalazi mamografije žena pozvanih u 7. ciklusu (od ožujka 2021.g. do ožujka 2023.g.) prema BIRADS klasifikaciji

Tablica 5 - Tumačenje BIRADS klasifikacije

BIRADS*	
0	Neodređen nalaz – potrebne dodatne pretrage
1	Uredan nalaz
2	Benigni nalaz
3	Vjerojatno benigni nalaz – rizik maligniteta manji od 2% - potreban UZV ili kontrolno mamografsko snimanje i pregled u roku od 6 mj.
4	Suspektna promjena – rizik maligniteta 2-94% - odmah potrebna daljnja citološka ili patohistološka obrada
5	Visoko suspektno maligna promjena - rizik maligniteta veći od 94% - odmah uputiti kirurgu

*Breast Imaging Reporting and Data System - The American College of Radiology

U **osmom ciklusu** Nacionalnog programa **ranog otkrivanja raka dojke** na mamografiju su pozivane žene rođene od 1954. do 1973.godine. Od travnja 2023. godine do prosinca 2023. godine, NZZJŽ je na mamografski pregled pozvao 13.833 žena. Uvedeno je 5.757 nalaza.

Tablica 6 - Žene pozivane u 8. ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u Istarskoj županiji (od travnja 2023. do prosinca 2023.g.) – nepotpuni ciklus

Godište	Ciljana populacija	Pozvane žene	Uvedenih nalaza	% odaziv2
1954.	1.704	680	307	48,19
1955.	1.789	700	332	51,32
1956.	1.840	636	299	51,52
1957.	1.664	522	237	49,61
1958.	1.731	473	216	50,65
1959.	1.847	481	164	38,85
1960.	1.929	531	199	42,44
1961.	1.910	496	201	44,69
1962.	1.841	608	223	42,35
1963.	1.772	604	197	37,86
1964.	1.739	593	189	36,70
1965.	1.902	716	300	46,71
1966.	1.847	664	282	48,22
1967.	1.862	733	371	54,80
1968.	1.692	657	306	52,18
1969.	1.707	488	174	42,13
1970.	1.677	855	351	49,52
1971.	1.702	873	341	47,34
1972.	1.719	1.243	530	55,62
1973.	1.757	1.280	538	54,26
Ukupno	35.631	13.833	5.757	48,26
RH	701.614	284.646	116.320	46,63

Izvor: NPP aplikacija

U 2023.g. u Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke bile su uključene 2 mamografske jedinica i to na lokalitetima: Pazin i Pula.

Tablica 7 - Mamografske jedinice u Istarskoj županiji uključene u Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke u 2023. godini

	MMG jedinica
	Dom zdravlja
1.	Istarski domovi zdravlja Ispostava Pazin
	Bolnica
2.	Opća bolnica Pula